

PƆɔlu kadasi ciciri su bo i kɛɛ fa maari
KƆRINTOFƆM
 ni

¹ Mini PƆɔlu bo Nyɛmɛ dɛɛ koroyanu na wɔ fere m ka m yo Yesu Kristo jaramasa ni, m ni ya niwa Sositeni ni sukɛɛ ahin kadasi ma am a. ² Ya sukɛɛ i na ya fa ma ambɛɛ Kristo jama n bo am wo KƆrinto miɛ kpiri n nu, na Nyɛmɛ afere am afa am ayo i dɛɛ minɛ casim ni, na wɔ ma am ni Yesu Kristo ayo kun ni, fa sanɔa ni minɛm kɛɛ bo bu bo fere ya Mibiɛ Yesu Kristo duma n deke kɛɛ ni, yiri ti ya ni bɛɛ kɛɛ Mibiɛ a.

³ Ya Si Nyɛmɛ, ni ya Mibiɛ Yesu Kristo buka am, na bu ma am tanalaifiɛ.

Sakpam bo PƆɔlu ɔa Nyɛmɛ ayo ama bu ni

⁴ Sanɔa kɛɛ m da Nyɛmɛ asi wɔ, ambɛɛ dɛɛ ti, fa kɔ sakpa n bo wɔ yo ama am na i fite Yesu Kristo dɔ ni. ⁵ Yiri dɛɛ ti, am anya deke kpa dɔŋgu, haari fa sanɔa ni jɔɛ jɔjɔwa, ni si kɛɛ. ⁶ Daani n bo ya diiri i fa kɔ Kristo ɔusu jɔɛ ni, ambɛɛ mmɔɔ ni am tii si ka i ti nahɔɛ wɔ. ⁷ Nyini dɛɛ ti, am fun má Nyɛmɛ aceeri kpa n haari kun n kpein mmɔɔ, na am ɔminda fa kɔ sanɔa bo ya Mibiɛ Yesu Kristo bá yi i ɔu fite ni. ⁸ Yiri má am fanɔa haari kɔ ju awieeri a, na am la má ɔgasi be ya Mibiɛ Yesu Kristo dɛɛ cɛɛn ni. ⁹ Nyɛmɛ la dabuɔu, yiri afere am ka am ni i Wa ya Mibiɛ Yesu Kristo n la wo fiɛ ni am beɔgu a.

Kpakpaakinu n bo i woori Kristo jama n afiɛn ni

¹⁰ M ninbaam, m sere am wɔ, Yesu Kristo dɛɛ duma n nu, ka am kɛɛ fa anɔɔsɛ na má am ma kpakpaakinu be wo am nu, ama, am ma am sunsunni ni am nɔaniɛ yo kun nahɔɛ su. ¹¹ M ninbaam, deke bo i ti na m se

sƆ ni, Kolowe dikafƆm nbem ase m ka am la akuruwa am ɲuɲu nu. ¹² Yiri la ka, am nbem ɲa, “Mini su PƆƆlu su a,” nbem ɲa, “Mini su Apolosi su a,” nbem ɲa, “Mini su Petoro su a,” ye nbem gusu ɲa, “Mini su Kristo su a.” ¹³ Kristo akpakpaaki i ɲu nu wƆ, nƊEN sƎ? Ye bu kpamaari PƆƆlu baka jaanu n su maari am a? Bu biƎƎri am NyƎMƎ nzue PƆƆlu dƎƎ duma nu wƆ? Ai. ¹⁴ M da NyƎMƎ asi ka ma biƎ má am be NyƎMƎ nzue, má ka Krisipusi ni Gayosi n ɲgumi. ¹⁵ Nyini dƎƎ ti, be koro se má ka m biƎƎri i NyƎMƎ nzue m dƎƎ duma nu. ¹⁶ ƎƎnhƎƎn, ma tenge su bekun ka m biƎƎri Satɛfanasi dikafƆm n gusu NyƎMƎ nzue. Sin nyini sin, m koro tenge má su ka m biƎƎri be NyƎMƎ nzue kun. ¹⁷ Dama Kristo asunma má m ka m ba biƎ minƎM NyƎMƎ nzue wƆ, ama, i sunmaari m ka m ba kan i labari kpa n jƆƎ kere minƎM wƆ. Ma fa má adamande dƎƎ alecira, ye m fa kan kereeri minƎM a, nƊEN má m yo sƆ, má yiwee n bo Kristo wuuri baka jaanu n su n ti ɲgbƎƎn wƆ.

Kristo ti NyƎMƎ yiko ni alecira a

¹⁸ Dama nƊEN ya kan yiwee n bo Kristo wuuri i baka jaanu n su n jƆƎ kere minƎM bo bu suka ɲgbƎƎn ni, bƎƎ dƆ i ti sinnzinya jƆƎ wƆ lƎƎ. Ama, yƎƎ n bo ya nya tiide ni, i ti NyƎMƎ yiko sa bo wƆ yo ama ya a lƎƎ. ¹⁹ Dama ba kƎƎ i NyƎMƎ JƆƎ Kadasi n nu ka, NyƎMƎ ɲa, “M yó aleciraƆm alecira ni ɲgbƎƎn, na m tó sifƆm si n atin.”

²⁰ TƆ, aleciraƆm wo ni? Ye sifƆm wo ni? Ye bo bu fiiti na bu si ahin durunya n nu jƆƎ n wo ni? Durunya n nu alecira ye NyƎMƎ afa akaaki sinnzinya n a. ²¹ NyƎMƎ la alecira, be koro fa má durunya n nu alecira na i fa si NyƎMƎ. NyƎMƎ koroyanu ye i ma ya kan labari kpa n bo i ti ka sinnzinya jƆƎ n kere minƎM a, na bo ba yo yarada ni, NyƎMƎ ade bu tii aji. ²² Dama bo bu ti YudafƆm ni, bƎƎ koro ka bu ɲu alekutura sam wƆ, ye bo bu ti GirikifƆm

n gusu koro ka bu ti alecira jƆRE WƆ. ²³ Ama, yERE kan Kristo TiidefƆ labari kpa n jƆRE WƆ, kabo bu kpamaari i baka jaanu n su ni. YudafƆm dƆ, i ti ciire wƆ, ye bo bu ti má YudafƆm n dƆ, i ti sinnzinya jƆRE WƆ. ²⁴ Ama, minEM bo NyEME afere bu ni, bo bu ti YudafƆm ni, ni bo bu ti GirikifƆm ni, Kristo ti NyEME yiko ni alecira a. ²⁵ Dama NyEME sa bo wƆ yo i na i ti ka sinnzinya sa n tara adamande alecira kERE bo i la i, na NyEME sa bo wƆ yo i na i ti ka i la má faŋga ni, i tara adamande faŋga kERE bo i la i.

²⁶ M ninbaam, am sunsun na am niE kabo am yo ti na NyEME ba fereeri am ni. NzEN ya ŋa ya niE, durunya n nufƆm yo bu má ka am dƆŋgu la alecira, am dƆŋgu yo ti má yikofƆm, na am dƆŋgu gusu yo fite má nfaŋgafƆm n busu nu. ²⁷ Ama, NyEME ayi dekem bo bu ti sinnzinya sa durunya n nu ni, na wƆ fa awura alecirafƆm nyinsE, na wƆ yi dekem bo bu la má faŋga durunya n nu ni, na wƆ fa awura nfaŋgafƆm nyinsE. ²⁸ NyEME ayi bo bu ti tarakam durunya n nu fEN, na wƆ yi minEM bo bu bu má bu ni, ni dekem bo bu ti ŋgbEEN ni, na i ma dekem bo bu la faŋga n ka ŋgbEEN. ²⁹ Deke bo i ti na NyEME yoori i sƆ n la ka, adena má be koro fƆ yiri NyEME dƆ. ³⁰ Ama, NyEME ama am ni Yesu Kristo ayo kun, na wƆ ma wƆ yo ya dEE alecirafƆ. Yesu dEE ti ye NyEME de ya ka ya yo sa bo i kƆ atin su i dƆ n a, ye wƆ yo ya i minE casim, na wƆ de ya tii aji. ³¹ Nyini dEE ti, kabo ba kERE i NyEME JƆRE Kadasi n nu ni, “SƆNƆ kERE bo i ŋa i fƆ, i ti ye ni ka i fƆ MibiE n ti.”

2

Kabo PƆƆlu kaanri Yesu Kristo ni i yiwee n jƆRE ni

¹ M ninbaam, saŋga bo m baari am dƆ na m ba kaanri labari kpa n kereeri am, na am si NyEME asiri nu n jƆRE ni, ma fa má adamande alecira ni si jƆRE ajƆjƆ akere má am.

² Dama m yo baari ni, ma koro má ka m kan jƆRE be am dƆ, má ka Yesu Kristo TiidefƆ n dƆE jƆRE, ni kabo i wuuri baka jaanu n su ni. ³ Saŋga bo m yo woori am dƆ ni, m ɲuniE ti m yƆRƆkiiwa a, na sERE ati m agaya, na m ɲuniE subobo m. ⁴ M nƆaniE jƆjƆwa ni labari kpa n bo m kaanri i ni, i ti má adamande alecira ni si jƆRE, ama, NyEME AwiEwiE Casi ni yoori alekutura sam kereeri ka m nƆaniE jƆjƆwa n ti nahƆRE wƆ. ⁵ Adena má am yo yarada adamande alecira n dƆE ti, ama, NyEME dƆE yiko n dƆE ti.

NyEME alecira jƆRE

⁶ TƆ, ama, ya jƆjƆ alecira jƆRE fa kere minEM bo ba bi fa kƆ NyEME atin n su n a. I ti má durunya n nu fEN dƆE alecira, wara i ti má alecira bo durunya n nu nfaŋgafƆm la i ni, bERE kERE bá ka ɲgbEEn wƆ. ⁷ Ama, yERE kan NyEME alecira asiri nu jƆRE n bo i yo fa fiEri adamande ɲu n wƆ, nyini alecira ni, NyEME du mƆ ciciiri i wƆ ka, ye i nya ba yiiri durunya n a. I yoori sƆ Ɔ, adena ya nya i jirima woowa ni. ⁸ Durunya n nu nfaŋgafƆm be mmƆƆ asi má nyini alecira ni, nZEN má bu siiri i, má bu kpama má ya MibiE JirimaƆ n baka jaanu n su. ⁹ Ama, i ti kabo ba kERE i NyEME JƆRE Kadasi n nu n wƆ, ka,
 “Deke bo be nyumbaa nya ɲu má i ni,
     wara deke bo be sui nya ti má i ni,
     wara deke bo be nya sunsun má i, i ahorembaa su ni,
 nyini ye NyEME asESE i su,
     na i fá ma bo bu koro i n a.”

¹⁰ Ama, yERE yiri, NyEME ama i AwiEwiE Casi n ayi nyini n sƆ akere ya, dama AwiEwiE Casi ni fiiti si deke n kERE a, haari ni NyEME jƆRE bo i wo ɲgo ni. ¹¹ Adamande be koro si má sa bo i wo i benju adamande ahore su, má ka i mi ni i tii awiEwiE ni si deke bo i wo i ahore su a. SƆ ye be koro si má sa bo i wo NyEME ahore su a, má ka NyEME AwiEwiE ni ɲgumi si a. ¹² AwiEwiE n bo yERE anya i ni, i ti

má durunya n nu fɛn dɛɛ, ama, i fite Nyɛmɛ dɔ ɔ, adena ya si aceerim kɛɛ bo Nyɛmɛ afa ama ya ni. ¹³ Nyini ye ya fa kere minɛm a. I fite má adamande alecira kereewa n nu, ama, i ti deke bo Awiewiɛ Casi ni kereeri ya a, ye ya fa kere minɛm bo bu la Awiewiɛ Casi n a. ¹⁴ Sɔnɔ bo i la má Nyɛmɛ Awiewiɛ ni, koro de má deke n bo i fite Nyɛmɛ Awiewiɛ n dɔ, dama yiri dɔ, nyini jɔɔɛm ti ka sinnzinya jɔɔɛ wɔ, na i koro ti má i bu, dama be koro si má i bu, má ka Nyɛmɛ Awiewiɛ ni buka i na i koro fiiti si i bu. ¹⁵ Sɔnɔ bo i la Nyɛmɛ Awiewiɛ ni, i mi koro fiiti deke n kɛɛ a, ama, be koro fiiti má i mi yiri. ¹⁶ I ti kabo ba kɛɛ i Nyɛmɛ Jɔɔɛ Kadasi n nu barasu n wɔ ka,

“ŋma asi sa bo i wo Micɛra n sunsunni nu,
na i kére i kabo i yo a?”

Ama, yɛɛ yiri, ya si deke bo i wo Kristo sunsunni nu.

3

Nyɛmɛ amusuisufɔm jɔɔɛ

¹ M ninbaam, ma koro ajɔɔɔ má am dɔ ka am ti minɛm bo bu si Awiewiɛ Casi n jɔɔɛ, ama, m jɔɔɔɔri am dɔ ka am ti bo bu bita adamande woowa a, Kristo dɛɛ atin n su, am ti ka nbaatumam wɔ. ² Nbaatumam koro nu nyufini ŋgumi wɔ, bu koro di má diire nɔnɔɔri, nyini dɛɛ ti ye m kereeri am bumboori su dɛɛ kereewam n a, dama am koro ti má kereewam bo bu ti kekereke n bu. Haari ni kisa, am nya koro ti má i bu. ³ Dama am toko bita adamande woowa n wɔ. Am si am beŋgu kɔɔɛ wɔ, na am suse akuruwa am ŋuŋu nu. Kabo am yo sɔ ni, durunya n nu adamande woowa atin lɛɛ, ye am bita i n a. ⁴ Dama nzen am nbem ŋa, “Mini su Pɔɔlu su a,” ye nbem gusu ŋa, “Mini su Apolosi su a,” am ti má ka durunya n nufɔm wɔ lɛɛ, nzen sɛ?

⁵ Apolosi la ŋma? Wara Pɔɔlu la ŋma? Ya kɛɛ ti Nyɛmɛ amusuisufɔm bo ya ba abuka am wɔ, ya kɛɛ ni

ya juma bo wƆ fa ama ya na ya yo, ye am ayo yarada a. ⁶ Fa kƆ am yaradayo n su, i ti ka mini PƆƆlu dƆƆri alɛmbaa n a, ye Apolosi gƆƆri i nzue a, ama, Nyɛmɛ yiko n nu ma wƆ nyi awura mbaa. ⁷ Nyini ti, bo i dƆ mbaa n ni bo i gƆ nzue n be mmƆƆ ti má pui. Deke bo i ti jƆrɛ n la sa bo Nyɛmɛ yo i n wƆ, dama yiri ma i nyi wura mbaa a. ⁸ Bo i dƆ mbaa n ni bo i gƆ nzue n kɛrɛ yo juma kun wƆ. Bu kɛrɛ nyá bu ɲkatƆ kabo bu jumayoowa ti barasu n wƆ. ⁹ Dama ya kɛrɛ sanɲa yo juma kun ma Nyɛmɛ wƆ, ye ambɛrɛ gusu ti ka Nyɛmɛ fie ye ya dƆ i a, na am kaaki ti ka Nyɛmɛ awuru ye ya ta i a.

¹⁰ Aceeri n bo Nyɛmɛ afa ama m ti ka sƆnƆ bo i si ataari ta nyunyumi wƆ, ye m se sƆƆ n bumboori fa n a. Ye be gusu dɛɛ la ka i ta taka nyini n su a. Ama, wƆ yo daka ka sƆnƆ kɛrɛ si i ɲu sa kabo i ta taka su barasu. ¹¹ Dama Yesu Kristo ɲgumi ti ka sƆƆ fa bumboori n bo bu fa se sƆƆ n bu n a, be koro se má sƆƆ fa be bekun sin yiri ɲu. ¹² Ama, sƆnƆ kɛrɛ bo i ta taka su, na i ti ka i faari sika, na be gusu faari jɛtɛ, na be gusu faari afere bo i la anyunuyi ta takaari su, na be faari baka, na be faari wura, na be faari kara ta takaari su. ¹³ Ama, jina cɛɛn, sƆnƆ kɛrɛ jumayoowa bá fite fofoe nu, na bu ɲú i kabo i ti, dama sin bá yara sƆnƆ kɛrɛ juma, na sin ni yó i na i níɛ kabo i ti. ¹⁴ SƆnƆ kɛrɛ bo i ta takaari bumboori fa seewa n su, na nzɛn sin n yaraari i jumayoowa na wƆ di má i, i mi nyá ɲkatƆ. ¹⁵ Ama, sƆnƆ kɛrɛ bo sin n diiri i jumayoowa ni, i nyá má ɲkatƆ, ama, yiri ni i tii nyá tiide, se i ti ka sin n afundi i mi wƆ.

¹⁶ Am si má ka am ti ka awuru bo Nyɛmɛ wo am nu wƆ, nzɛn sɛ? Am si má ka Nyɛmɛ Awíɛwiɛ Casi n wo am nu wƆ? ¹⁷ SƆnƆ kɛrɛ bo i saakiiri Nyɛmɛ awuru ni, Nyɛmɛ sáaki i mi, dama Nyɛmɛ awuru n ti casi wƆ, ye ambɛrɛ ni am tii ti ka nyini awuru n a.

¹⁸ Má be se ka i dadaka i ɲu. Nzɛn be wo am nu, na i

sunsun ka i la durunya n nu alecira, ma i mi yo i ɲu ka i ti sinnzin wɔ, adena i kaaki aleciraƆ nahɔɛ su Nyɛmɛ dɔ. ¹⁹ Dama deke bo durunya n nufɔm bu i ka i ti alecira ni, Nyɛmɛ dɔ i ti sinnzinya a. Nyini ti ye ba kɛɛ i Nyɛmɛ Jɔɛ Kadasi n nu ka,

“AleciraƆm ye Nyɛmɛ fa bu ɲɔnɔlɛtiɛ fa tara bu n a.”

²⁰ Ye ba kaaki akɛɛ i ka,

“Micɛra ni si deke kɛɛ bo i wo aleciraƆm sunsunni nu a, i si ka i ti ɲgbɛɛn wɔ.”

²¹ Nyini ti, má be se ka i fa adamande be fa Ɔ, dama deke n kɛɛ ti am dɛɛ wɔ. ²² Mini Pɔɔlu ti am dɛɛ wɔ, ni Apolosi, ni Petoro gusu, ni durunya, ni ɲɔɔ, ni yiwee, ni kisa dɛɛ saɲga n bo ya wo nu ni, ni saɲga bo i bá ba ni, deke n kɛɛ ti am dɛɛ wɔ, ²³ na ambɛɛ gusu ti Kristo dɛɛm, ye Kristo gusu ti Nyɛmɛ dɛɛ.

4

Kristo jaramasam juma n jɔɛ

¹ Tɔ, nyini ti, wɔ yo daka ka am niɛ ya ka ya ti Kristo amusuisufɔm wɔ, ya ti minɛm bo Nyɛmɛ afa i asiri nu jɔɛ n awura ya saa nu wɔ. ² Jɔɛ n bo i kaaki wo bɛɛ la ka, wɔ yo daka ka amusuisufɔ yo i juma ni nahɔɛ su ma i mibiɛ. ³ Mini yiri, nɛn am di m jɔɛ, wara adamande jɔɛdifɔm di m jɔɛ, m cɛcɛ wo má nu, haari mini mmɔɔ ni m tii di má m ɲu jɔɛ. ⁴ M sunsunni ni m ahore su, ma yo má satiɛ be, ama, nyini kere má ka m la má ɲgasi be wɔ lɛɛ, má ka Mibiɛ ni ɲgumi ti bo i di m jɔɛ a. ⁵ Nyini dɛɛ ti, má sɔnɔ be di i bɛngu jɔɛ, dama saɲga nya ju má bo Mibiɛ ni bá. I ba baari, yiri yí deke kɛɛ bo i wo awosin nu na i fiɛ n fite fofoe nu a, na i yí deke kɛɛ bo i wo adamande ahore su fite fofoe nu. Nyini saɲga ni, ye sɔnɔ kɛɛ nyá i kansi Nyɛmɛ dɔ.

⁶ TƆ, m ninbaam, amBERE dEE ti ye m kaanri ahin n kERE fa kƆ m ni Apolosi jƆRE n a, na am niE ya woowa, na am su kabo ba kERE i ase ni ngumi su, adena má am be yo kpirikoro ka mƆƆ be tara i lamƆƆ nyinga ni. ⁷ ņma ase am ka am tara am benju a? Nzu deke ye am la i, ye NyEME afa ace má am a? Deke bo am deeri i ni, ye nzu ti ye am koro kpiri ka NyEME afa ace má am a?

⁸ Am sunsun ka am anya deke n kERE bo am koro i n lEE fan. Am ayo nengefƆm lEE fan. Am akaaki nfEMEM ayaki ya lEE fan. NZEN má am adi fEMEya nahƆRE su, má i yo m fiE, adena ya ni amBERE kERE sanja di fEMEya ni. ⁹ Mini dƆ, yERE n bo ya ti Kristo jaramasam ni, i ti ka NyEME ma ya ka sin wƆ. Ya ti ka minEM bo ba di ya jƆRE abo ya asi ye ya wu a, na ya di nyini nyinSE n na sƆNƆ kERE nyumbaa ņu i, mEREKEM ni adamandem kERE. ¹⁰ YERE ti sinnzinm wƆ, Kristo dEE ti, ama, amBERE ti anyunutekefƆm wƆ, Kristo atin n su. YERE ti daburukafƆm wƆ, ye amBERE ti nfangafƆm. Bu bu amBERE wƆ, ama, yERE yiri, bu bu má ya. ¹¹ Haari fa ba ju ni kisa, ahƆE ni nzuehƆE sukun ya a, ya la má sutura wuraawa kpa, bu bita ya bo wƆ, ya kaaki la má deke bo ya da. ¹² Ya yo ya saa nu juma ni anyumbo ro wƆ, ye ya di a. NZEN minEM kpIE ya nzukƆ, ya sere awieeri kpa ma bu wƆ. NZEN bu kere ya wuwuruwa, ya mindi de i wƆ. ¹³ NZEN bu saaki ya duma, yERE jƆjƆ kpa ma bu wƆ. Ya ti ka wura tiE bo durunya n nufƆm fa gƆ bƆnfƆ su n wƆ, haari ni kisa.

¹⁴ I ti má ka m koro ka m wura am nyinSE dEE ti, ye m sukERE ahin jƆREM ma am a, ama, am ti m nbaa koroowam dEE ti, ye m subƆbƆ am a. ¹⁵ Dama nZEN haari má am la kerefƆm akpii buru mmƆƆ fa kƆ Kristo dEE atin n su, má am la má sim beberebe, mini ti am si a, Yesu Kristo dEE atin n su, labari kpa n bo m kan kereeri am dEE ti. ¹⁶ Nyini

ti, m sere am wɔ, am sɔn m su, na am ma am woowa ti kabo m woowa ti barasu ni. ¹⁷ Nyini dɛɛ ti ye m susunma Timoti am dɔ n a. Yiri ti m wa koroowa nahɔɛ su a, na i kaaki la dabuɔ Mibiɛ n atin n su. I tɛnge am su kabo m woowa ti Kristo atin n su, ni kabo m kere minɛm ka bu wo barasu, deke kɛɛ bo m kɔ ni, Kristo jamam n kɛɛ nu. ¹⁸ Am nbem sunsun ka m ba má am dɔ kun, nyini ti, ba fa kpirikoro. ¹⁹ Ama, nzɛn Nyɛmɛ soro su, i cé má, m bá niɛ am busu, na m bá si nyini minɛm bo bu la kpirikoro ni, má ka bu nɔaniɛ jɔjɔwa ni ngumi, ama, m níɛ kabo bu yiko ti barasu. ²⁰ Dama kabo Nyɛmɛ niɛ i minɛm su ni, i ti má nɔaniɛ jɔjɔwa n wɔ, ama, i ti yiko wɔ. ²¹ Ahin jɔɛ nnyɔm nu, am koro bɔnɔ ɔ? Am koro ka m bá cin am sui, nzɛn sɛ? Wara am koro ka m bá am dɔ bɛnlɛ, ni koro wɔ?

5

Dangba sa n bo i wo Kristo jama n nu n jɔɛ

¹ Ma ti jɔɛ be, ka dangba sa wo am nu, yiri la ka sɔnɔ be bita i si yi da a. Haari bo bu su má Nyɛmɛ ni mmɔɔ yo má nyini dangba sa ni. ² Am ayo nyini sa n ye am toko koro kpiri n a fan? Ye am ahore saaki má n a? Wɔ yo daka ka am yi nyini sɔnɔ n fite am nu. ³⁻⁴ Haari ni bo mini wo má am dɔ ni, m awiɛwiɛ wo am dɔ, na sɔnɔ bo i yoori nyini sa ni, ma du mɔ adi i jɔɛ ajaraki i ya Mibiɛ Yesu dɛɛ duma n nu, kabo má mini ni m tii wo am dɔ na m yo ni. Nzɛn am ba tiɛnri am nɔɔ, na m awiɛwiɛ wo am dɔ, na ya Mibiɛ Yesu yiko n wo ya dɔ, ⁵ am fa nyini sɔnɔ n fa wura Sitana saa nu, na i kere i kekereke fa kɔ i adamande aɔuniɛmbaa koroowa n su, adena i awiɛwiɛ n nya tiide cɛɛn n bo Mibiɛ ni bá di minɛm jɔɛ ni.

⁶ Am yanfɔya bo am nati fɔ i ni, i ti má kpa. Am si má ka ayiri kaan sɔ ma kpɔnɔ n yasu a, nzɛn sɛ? ⁷ Am sunsun fa kɔ Butara cɛɛnkpiri n su, bo bu di kpɔnɔ na bu gɔ má

ayiri nu ni, kana bu ba di cƐƐnkpiri n ni, bu du mƆ fa ayiri dawa n tu wƆ. Am yi nyini ayiri dawa n fa tu, na am yo ka kpƆnƆ fƆfƆƐ bo ba fa má ayiri agƆ má nu. Deke bo m suse n la ka, nƐƐn satiƐ kaan woori am nu, i sáaki am kƐƐ wƆ. Nyini dƐƐ ti, am yi satiƐ kƐƐ bo i wo am nu ni. NahƆƐ, am ti minƐ casim wƆ, am ti ka kpƆnƆ fƆfƆƐ n wƆ, dama ba fa Kristo ayo yoowa ama ya. Yiri ti ka ya Butara cƐƐnkpiri bƆmbaa n bo ba kpiƐ i kƆm n a. ⁸ Nyini ti, am ma ya bita Butara cƐƐnkpiri nyunyumi, na ya yaki satiƐ bo i ti ka ayiri dawa ni, ama, am ma ya di i ka ya ti minƐm bo ya ti casi na ya la nahƆƐ wƆ, bo i ti ka kpƆnƆ bo ba gƆ má ayiri nu ni.

⁹ Kadasi n bo m yo du mƆ kƐƐ maari am ni, m seeri am ka, má am ni minƐm bo bu yo dangba sam saŋga wo. ¹⁰ TƆ, m sukan má durunya n nufƆm ni jƆƐ a, bƐƐ bo bu nati yo dangba sam ni, ni bo bu nyunu aboro neŋge kpini su ni, ni bo bu fin bu beŋgum ni, ni bo bu su amƆƐm ni. NƐƐn má i ti sƆ yiri, ŋka má am fite yaki durunya n wƆ. ¹¹ TƆ, bo m sukan n la ka, má am saŋga ni minƐm bo bu yo bu ŋu ka bu ti am lamƆkƆ KristofƆm na bu yo dangba sam, wara bu nyunu boro neŋge kpini su, wara bo bu su amƆƐm ni, wara bo bu nati kan minƐm jƆƐ, wara bo bu nati nu nzan bo ni, wara bo bu nati fin minƐ ni. Má am se ka am ni nyini sƆnƆ n be sƆ mmƆƆ saŋga di diire. ¹²⁻¹³ Má m juma la ka m di bo bu wo má Kristo jama n nu jƆƐ. NyƐƐƐ dí bu jƆƐ a. Bo bu wo Kristo jama n nu ni, ambƐƐ ti bo am di bu jƆƐ a. Nyini dƐƐ ti, kabo ba kƐƐ i NyƐƐƐ JƆƐ Kadasi n nu ni, ka, “Am fƆn yi sƆnƆ tiƐ n bo i wo am nu ni.”

6

Kabo bu fa bu beŋgu KristofƆm kƆ jƆƐ diibiri ni

¹ NƐƐn am be ni i beŋgu KristofƆ be nyaari jƆƐ be, i ti ye ni ka i mi fa jƆƐ n kƆ NyƐƐƐ minƐm n dƆ, má i se

ka i fa kƆ durunya n nu jƆrɛdifƆm bo bu si má Nyɛmɛ n dƆ fieo. ² Am si má ka Nyɛmɛ minɛm bá di durunya n kɛrɛ jƆrɛ a, nɛn sɛ? Ye nɛn am bá di durunya n kɛrɛ jƆrɛ, nzu ti ye am koro yo má am ɲuɲu nu jƆrɛ mumukum dɔɲgu a? ³ Am si má ka ya bá di haari ni mɛrɛkɛm jƆrɛ? Ye nzu ti ye am koro di má jƆrɛm fa kƆ dekem bo bu wo durunya n nu n su a? ⁴ Ambɛrɛ, nɛn am la nyini jƆrɛ n be sƆ, ye nzu ti ye am fa kƆ minɛm bo Kristo jama n bu má bu n dƆ a? ⁵ Deke bo m sukan i ni, i ti am nyinsɛ wƆ. AlecirafƆ haari kun n kpein mmƆƆ wo má am nu bo i koro di am ɲuɲu nu jƆrɛm, nɛn sɛ? ⁶ Ama, ambɛrɛ, am fa am bɛɲgum kƆ jƆrɛ diibiri wƆ, na am kƆ jina minɛm bo bu ti má yaradayofƆm nyunu, na bu di am jƆrɛ.

⁷ NahƆrɛ, am akpaasi, kabo am nati fa am bɛɲgu kƆ jƆrɛ diibiri ni. Nɛn u niwa doori u ɲgasi be, i ti ye ni ka a mindi de i. Nɛn u niwa be sisiiri u, yaki ce i, i ti ye ni bo a fa i kƆ jƆrɛ diibiri. ⁸ Ama, ambɛrɛ ni am tii wura am bɛɲgu ɲgasi nu wƆ, na am susisi am bɛɲgum, haari ni am bɛɲgu KristofƆm kɛrɛ.

⁹ Am si má ka sɔnƆ kɛrɛ bo i yo satiɛ koro wura má Nyɛmɛ fɛmɛya n nu, nɛn sɛ? Má am dadaka am ɲu, minɛm bo bu yo dangba sa koro wura má Nyɛmɛ fɛmɛya n nu, wara bo bu su amƆɛm, wara bo bu saaki ajaa ciire, wara nbiɛsƆm bo bu fa bu ɲu kaaki ka nbaram na bu ni bu bɛɲgu nbiɛsƆm sanɲa da ka bara ni biɛsƆ dɛɛ su ni, ¹⁰ wara awiefƆm, wara bo bu nyunu aboro nɛɲge kpini su, wara bo bu nu nzan na bu bo, wara bo bu nati kan minɛm jƆrɛ, wara bo bu nati fin minɛm ni, bɛrɛ be mmƆƆ koro wura má Nyɛmɛ fɛmɛya n nu. ¹¹ Am nbem yo ti sƆ Ɔ. Ama, Nyɛmɛ aɲmisi ayi am satiɛm ni, na wƆ fa am ayo i dɛɛ minɛ casim, na wƆ de am ka am yo sa bo i kƆ atin su i dƆ, ya Mibiɛ Yesu Kristo duma n dɛɛ ti, ni ya Si Nyɛmɛ Awiɛwiɛ n dɛɛ ti.

*Am fa am ηuni*Embaa yo deke bo i ma Nyεmε jirima

¹² Am nbem se ka, “M la atin bo m koro yo deke kεε bo m koro ka m yo i,” ama, má deke kεε la kƆεε a. Mini mmƆƆ koro se ka m la atin bo m koro yo deke kεε bo m koro ka m yo i, ama, m yaki má na deke be kunma m. ¹³ Nbem gusu ηa, “Diire ti akunnu dεε wƆ, na akunnu gusu ti diire dεε.” I ti nahƆε wƆ, ama, Nyεmε bá ma akunnu n ni diire n kεε ka ηgbεεn a. Ama, aηuniEmbaa n yiri, i ti má sakaraya dεε, ama, i ti Mibiε n dεε wƆ, na Mibiε n gusu ti aηuniEmbaa n dεε. ¹⁴ Nyεmε dεε yiko n nu ye i tengeeri Mibiε ni i yiwee nu a. I yiko n nu ye i bá tenge ya gusu a. ¹⁵ Am si má ka am ηuniEmbaa n ti Kristo aηuniEmbaa n bue be wƆ, nzen sε? Ye m koro fa Kristo aηuniEmbaa n bue be yo sakaraya, nzen sε? Ai, atin wo má nu. ¹⁶ Am si má ka sƆnƆ kεε bo i faari i ηu mataari bara sakara na bu saηga woori, bεε nnyƆ n ayo deke kun wƆ lεε, nzen sε? Dama ba kεε i Nyεmε JƆε Kadasi n nu fa kƆ biεƆ ni i yi jƆε su, ka, “Bu minε nnyƆ n ayo deke kun lεε.” ¹⁷ SƆnƆ kεε bo i faari i ηu mataari Mibiε n na bu saηga woori ni, i ni yiri dεε awiεwiε n ayo kun lεε. ¹⁸ Am ηmati fite sakaraya nu. Má satiε kεε bo sƆnƆ yo i ye i saaki i ηuniEmbaa n a. Ama, bo i yo sakaraya ni, i mi saaki i ηuniEmbaa n wƆ. ¹⁹ Am si má ka am ηuniEmbaa n ti ka awuru bo Awiεwiε Casi n wo nu n wƆ, nzen sε? Yiri ye Nyεmε fa maari am n a, má am dεε la am ηu. ²⁰ Nyεmε ato am atƆ kaari wƆ, nyini ti, am fa am ηuniEmbaa n fa yo deke bo i ma Nyεmε jirima.

7

Kabo i ti ye ni ka biεƆ ni bara wo barasu ni

¹ TƆ, jƆε n bo am kεε maari m ni, am ηa, “I ti ye ni ka má biεƆ si bara.” ² I ti nahƆε wƆ, ama, mini dƆ, sakaraya dεε ti, i ti ye ni ka biεƆ kεε la i tiηgu yi, na

bara kERE la i tiɛɲgu hun. ³ I ti má ye ni ka biESƆ kete na má i ni i yi sanɲa, i kaaki ti má ye ni ka bara kete na má i ni i hun sanɲa. ⁴ Má bara n dEE la i ɲuniɛmbaa ni, i ti i hun n dEE wƆ, sƆ ye i kaaki ti a, má biESƆ n gusu dEE la i ɲuniɛmbaa ni, i ti i yi n dEE wƆ. ⁵ Má am kete am beɲgu daari, má ka am ayo anƆƆkun ka am fa nyini sanɲa kaan sere NyɛME, nyini sin, na am kaaki sanɲa bekun, adena má Sitana yo am niE na i nya am, dama am koro tara má am ɲu dEE ti. ⁶ I ti má ka m suma am nƆƆ ka am yaki i wƆ, ama, m suma am atin ka am koro yo sƆ Ɔ. ⁷ Mini dƆ, nZEN má sƆnƆ kERE wo kabo m wo ni, i yo m fiE, ama, sƆnƆ kERE ni i aceeri bo NyɛME afa ama i, be dEE wo i ɲgumi, na be gusu dEE wo i ɲgumi, i kERE ti má kun.

⁸ Kisa m sujƆƆ ambERE nbiESƆm ni nbaram bo am nya ja má ni dƆ a, ni nkunafƆm, nZEN má am wo kabo m wo ni, na am ja má, i ti kpa. ⁹ Ama, nZEN am koro tara má am ɲu, am ja. NZEN am yo sƆ, i ti ye ni bo sanɲa kERE am la konviki agaya fa kƆ bara ni biESƆ dika, na am koro tara má am ɲu ni.

¹⁰ Ahin ti nbiESƆm ni nbaram ajaafƆm dEE jƆRE ye m sukan i n a, má mini suse a, ama, i ti NyɛME nƆaniE maa-wa a, ka má bara yaki i hun ajaa. ¹¹ Ama, nZEN i kƆ yoori ka be afite i hun dika, má i ja kun, i tana sƆ, wara i kaaki kƆ i hun n dika. Má biESƆ n gusu se ka i yaki i yi ajaa.

¹² MinEM bo ba ka ni, m dEE fƆ ye m sufa tu am n a, má NyɛME seeri sƆ a. NZEN KristofƆ be yi ti má yaradayofƆ, na wƆ soro su ka i tana i hun n ajaa bu, má i yaki i ajaa, i bita i. ¹³ NZEN bara be ti KristofƆ, na i hun ti má yaradayofƆ, na biESƆ n asoro su ka i ni i yi n sanɲa tana, má bara n yaki i ajaa, i tana. ¹⁴ Dama biESƆ n bo i yo má yarada ni, NyɛME ade i ayo i dEE sƆnƆ, i yi n bo i ti KristofƆ n dEE ti, na bara n gusu bo i yo má yarada ni, NyɛME ade i ayo i dEE sƆnƆ, i hun n bo i ti KristofƆ n dEE ti. NZEN má nyini,

NyεME dε má bu nbaam, ama, kabo i ti ni, NyεME ade bu. ¹⁵ Ama, nZEN bo i ti má yaradayofƆ n kete ka i ja má, yaki i na i kƆ, nyini saŋga, KristofƆ n la má ŋgasi be. NyεME afere ya ka ya wo ni tanalaifiε wƆ. ¹⁶ WƆrƆ bara ni, beni, wƆrƆ dεε ti, u hun ni nyá tiide, na wƆrƆ biεƆ n gusu, beni, wƆrƆ dεε ti, u yi ni nyá tiide.

Kabo ya yo ti na NyεME fereeri ya ni, ya ti sƆ

¹⁷ TƆ, am ma sƆnƆ kεRE wo kabo Mibiε n kereeri i saŋga bo NyεME fereeri i ni. Deke kεRE bo m kƆ Kristo jamam n nu, kabo m kere bu ka bu yo lεε. ¹⁸ NZEN be wo bεRE, na wƆ du mƆ awura kεnkεnNE ka, ye NyεME ba fereeri i, i ti ye ni ka i mi yaki i kεnkεnNE yoowa n sƆ. NZEN be gusu wo bεRE, na wƆ wura má kεnkεnNE, ye NyεME afere i, i ti ye ni ka i mi wo sƆ, má i se ka i wura kεnkεnNE. ¹⁹ Bo wƆ wura kεnkεnNE n ni bo wƆ wura má kεnkεnNE ni, i be mmƆƆ ti má pui, ama, deke bo i ti jƆRE nahƆRE su n la ka, sƆnƆ bita NyεME nƆaniε maawam ni. ²⁰ I ti ye ni ka sƆnƆ kεRE wo kabo i yo ti barasu na NyεME nya ba fereeri i ni. ²¹ NZEN a ti akƆƆ, ye NyεME afere u, má a ma i yo u yaa, ama, nZEN a si ka a koro nya atin na a de u tii, a koro yo sƆ. ²² Dama sƆnƆ kεRE bo i ti akƆƆ na Mibiε n afere i, i ti Mibiε n dεε sƆnƆ bo wƆ de i tii aji wƆ, sƆnƆ kεRE gusu bo i ti má akƆƆ na Mibiε n afere i, sƆ ye wƆ kaaki Kristo akƆƆ a. ²³ NyεME ato am atƆ kaari wƆ, nyini dεε ti, má am yo adamandem akƆƆm. ²⁴ Nyini ti, m ninbaam, kabo sƆnƆ kεRE ti na NyεME afere i ni, i ti ye ni ka i mi wo sƆ ni NyεME.

Nbaram ni nbiεƆm bo bu ja má n jƆRE

²⁵ Fa kƆ minεM bo ba nya aja má ajaa n dƆ ni, m la má kereewa bo i fite Mibiε n dƆ fa kƆ nyini n dika, ama, Mibiε n asi m aŋunfƆ na m la daburju n dεε ti, ye m koro ka m se am deke bo i wo m sunsunni nu n a. ²⁶ Miε n bo ya wo nu

kisa n dɛɛ ti, mini dɔ, nzɛn má sɔnɔ kɛɛ koro wo i wo, má i ti kpa. ²⁷ Nzɛn a du mɔ aja bara, má a kpini atin na a yaki ajaa ni. Nzɛn a nya ja má gusu, má a kpini atin na a ja. ²⁸ Nzɛn a ti biɛsɔ ye a ja bara, a yo má satie, nzɛn a ti sunɔguru gusu ye a ja biɛsɔ, a yo má satie. Ama, wahara n bo ajaajafɔm di i durunya n nu n ye m koro má ka am di i be a.

²⁹ M ninbaam, deke bo m suse n la ka, saɔga n waari má kun. Nyini ti, fa kisa fa kɔ, bo bu la nbaram ni, i ti ye ni ka bu wo ka bu la má be. ³⁰ Na bo bu sun ni, ma bu wo ka bu sun má, na bo bu ahore ajɔ ni, ma bu wo ka bu ahore ajɔ má, na bo bu to neɔgem ni, ma bu wo ka má bu dɛɛ la neɔgem ni. ³¹ Na bo bu fa durunya n nu neɔgem fa yo bu jumam ni, ma bu wo ka bu cɛcɛ wo má bu nu, dama ahin durunya n ni deke kɛɛ bo i wo nu n ti siinwa a.

³² M koro má ka deke be miɛ am, am sunsunni nu. Sɔnɔ bo i la má bara ni, i sunsunni kɛɛ wo Mibiɛ n dɛɛ juma ni su a, i dɛɛ la ka, i yo sa bo i sun Nyɛmɛ nu wɔ. ³³ Ama, sɔnɔ bo wɔ ja bara, i sunsunni kɛɛ wo durunya n nu dɛɛ dekem ni su a, i dɛɛ la ka, i yo sa bo i sun i yi nu wɔ, ³⁴ nyini ti, i sunsunni ti nnyɔ nnyɔ ɔ lɛɛ. Na bara bo i ja má, wara sunɔguru bo i si má biɛsɔ, i sunsunni kɛɛ wo Mibiɛ n juma ni su a, adena i wo casi i ɔuniɛmbaa ni i awiɛwiɛ nu. Ama, bara bo i la hun, i sunsunni kɛɛ wo durunya n nu dɛɛ dekem ni su a, i dɛɛ la ka, i yo sa bo i sun i hun nu wɔ. ³⁵ M koro ka m buka am wɔ, nyini ti ye m se sɔ n a, i ti má ka m koro ka m kanda am atin wɔ. Ama, m koro ka am yo sa kɛɛ bo i kɔ atin su wɔ, na am fa am ɔu ma Mibiɛ n nahɔɛ su, na am su i nyunyumi.

³⁶ Ama, nzɛn sunɔguru be wo bɛɛ na wɔ nya si má biɛsɔ, na ba ce i, na i ni biɛsɔ n kɛɛ ayo bu sunsunni nu ka bu ja má, ama, kasin na biɛsɔ n ba ɔu ka i koro tara má i ɔu, na bara n aju ajaa, i koro ja i, i ti má satie. ³⁷ Ama, nzɛn wɔ jina su kekereke i sunsunni nu, na i ti má deke

bo bu miƐ i, na i koro tara i ɲu fa kƆ i kunnu koroowa su, na wƆ yo i sunsunni nu ka i ja má sunƆuru ni, ama, bu wo ka bu ti danfoya a, bo bu si má bu beɲgu ka bara ni biƐƆ, nyini ti kpa a. ³⁸ Nyini ti, sƆnƆ kƐƐ bo i jaari i sunƆuru ceewa ni, nyini ti kpa, ama, bo i ja má i fieo ni, i mi yo sakpa tara bo i ja i ni.

³⁹ NzƐn bara ni i hun wo bƐƐ, na biƐƆ n nya wu má, bara n la má atin bo i fite i ajaa n bu, ama, nzƐn i hun wuuri, i la atin bo i kƆ ja sƆnƆ kƐƐ bo i koro, ama, wƆ yo daka ka i mi ti MibiƐ n dƐƐ sƆnƆ. ⁴⁰ M dƐƐ sunsunni nu, nzƐn má i wo sƆ na i ja má, má i la terefiƐ agaya tara bo i ja. M niƐ ka mini mmƆƆ ni m tii la NyƐmƐ AwiƐwiƐ ni.

8

AmƆƐ diire diiwam n jƆƐ

¹ TƆ, fa kƆ dekem bo bu kpiƐ bu kƆm yo tiƐ fa ma amƆƐm dƐƐ jƆƐ, ya si ka ya kƐƐ la si. Ama, si ka nyini n sƆ ma minƐ wura bu ɲu kpiri wƆ, ama, koro yiri, i buka sƆnƆ Ɔ, na i woowa ti kpa. ² SƆnƆ kƐƐ bo i yo i ɲu ka i si deke be, i mi nya la má si nahƆƐ su kabo má i sunsun ka i si i ni. ³ SƆnƆ kƐƐ bo i koro NyƐmƐ ni, NyƐmƐ si yiri wƆ.

⁴ Nyini ti, fa kƆ kabo minƐm di amƆƐ tiƐ diirem ni, ya si ka amƆƐ ti má pui durunya n nu, na nyƐmƐ be wo má bƐƐ sin ya NyƐmƐ ni ɲgumi kpein ɲu. ⁵ Haari nzƐn dekem bo minƐm ɲa bu ti amƆƐm wo aɲgoro ni asiƐɲgu fƐn, na nzƐn i ti nahƆƐ ka amƆƐm ni mibiƐm dɔɲgu wo bƐƐ mmƆƆ, ⁶ yeƐ dƆ, NyƐmƐ kun n kpein wo bƐƐ a, yiri la ya Si NyƐmƐ, yiri yo yiiri deke n kƐƐ a, ya wo bƐƐ ma yiri wƆ. Ya kaaki la MibiƐ kun n kpein wƆ, yiri la Yesu Kristo, NyƐmƐ ma yiri yiiri deke n kƐƐ a, i dƐƐ ti ye ya wo bƐƐ a.

⁷ Ama, má sƆnƆ kƐƐ la nyini si n a, nbem wo bƐƐ bo ba su amƆƐm aƐ, nyini ti, haari ni kisa nzƐn bu diiri nyini

diire n be, bu sunsun ka bu toko di amƆƐ tiƐ niƐ wƆ, na bu sunsunni suma bu nnyƆ nnyƆ Ɔ, ka bu ti má casi. ⁸NyƐmƐ de má ya diire dƐƐ ti, nzƐN ya diiri i, i buka má ya pui, nzƐN ya di má i gusu, i kpiƐ má ya su. ⁹Ama, am si am ƚu sa, ambƐƐ bo am ade am tii ni, na má am yo sa be bo i ma am niwa n bo i jaa kpaasi, yiri n bo i yarada ti má biiwa ni. ¹⁰NzƐN sƆnƆ bo i sunsunni n ti nnyƆ nnyƆ n ƚu ka wƆƆ bo a la nyini si n sƆ wo amƆƐ awuru n nu sudi amƆƐ diire be, nyini ma i ahoresi ka i di be na i niƐ a, má sƆ? ƐƐN, i mi dí Ɔ. ¹¹A yoori sƆ, u si n dƐƐ ti, a suma u niwa n ka ƚgbƐƐN lƐƐ, yiri n bo i yarada ti má biiwa ni. Yiri gusu ti u niwa bo Kristo wuuri i dƐƐ ti wƆ. ¹²NzƐN am yo sƆ, am suyo am ninbaam satiƐ wƆ lƐƐ, na am sufƆndƆ bu sunsunni bo i ti nnyƆ nnyƆ n lƐƐ, nyini n sƆ ni, am suyo Kristo gusu satiƐ wƆ lƐƐ. ¹³Nyini ti, nzƐN diire bo m di i, na i ma m niwa KristofƆ bo i jaa kpaasi, m dí má niƐ bekun fieo, adena má m niwa n bo i jaa kpaasi.

9

Atin bo Kristo jaramasam la i fa kƆ bu juma n su ni

¹ M ti má sƆnƆ bo ma de m tii wƆ, nzƐN sƐ? M ti má Kristo jaramasa a, nzƐN sƐ? Ma ƚu má ya MibiƐ Yesu wƆ, nzƐN sƐ? Kabo am ayo yarada ni, má ambƐƐ ti m juma-yoowa, MibiƐ n dƐƐ ti a, nzƐN sƐ? ² Haari nzƐN nyingam de má m ka m ti jaramasa, ambƐƐ si ka m ti i jaramasa a, dama kabo am ni MibiƐ n ayo kun ni, nyini kere am ka m ti i jaramasa a.

³ NzƐN minƐ se m jƆƐ, ka m ti má Kristo jaramasa, má m bisa bu ka, ⁴ mini ni Banabasi, ya la má atin ka ya de deke bo ya di i, ni deke bo ya nu i, Kristo jama n dƆ Ɔ, nzƐN sƐ? ⁵ Ya la má atin ka nzƐN ya sukƆ atin, ya koro fa ya yim bo bu ti yaradayofƆm bita nu, kabo ya beƚgu Kristo jaramasa nbem yo ni, ni kabo ya MibiƐ niƐmam, ni Kefasi bo bu

kaaki fere i ka Petoro gusu yo ni, nZEN sE? ⁶ Wara m ni Banabasi ngumi ye i ti ye ni ka ya yo ya saa nu juma ka, na ya nya di a? ⁷ Ŋma wo bERE bo i yo soja juma na i tƆ i tii su kaari a? Ai, bu tƆ bu wƆ. Ŋma wo bERE bo i ta bakam, na i di má suuwam be a? Ai, bu di wƆ. Wara Ŋma wo bERE bo i sasa neŋgendƆREM na i nu má nƆNƆ a? Ai, bu nu wƆ. ⁸ M sufa má adamande dEE sunsunni nu ye m sufa se sƆ n a, ama, kabo nƆaniE kpamaawa n kere lEE. ⁹ Ba kERE i NyEME nƆaniE kpamaawa n bo i fa maari Moyisi n nu ka, “NZEN a bita toora subobo ngani, má a cici i nƆƆ.” TƆ, naanim ngumi ye NyEME cECE wo bu nu a, nZEN sE? Ai, má bERE ngumi. ¹⁰ NahƆRE, ya ti ka dƆdƆrifƆm wƆ, yERE dEE ti ye bu kEREERI sƆ a, adena bo i dƆ ngani n ni bo i bobo i n kERE la tama ka bu nyá be na bu kpáaki nu. ¹¹ YERE kaanri NyEME nƆaniE ni kereeri am a, kabo dƆdƆrifƆ dƆ alEmbaa ni, na ambERE ade i. Ye nZEN i ti sƆ, yERE la má atin bo ya koro nya deke be am dƆ, nZEN sE? ¹² NZEN nyingam la atin ka bu de nengem am dƆ, yERE la má atin bo ya de tara sƆ, nZEN sE?

Ama, yERE akere má ya yiko ka ya de nyini n be sƆ, dama ya koro má ka ya kanda minEM, na má bu de Kristo labari kpa ni. ¹³ Am si má ka, minEM bo bu yo juma NyEME Sereebiri Awuru n nu ni di nyini nu wƆ, nZEN sE? Na bo bu nati yo juma Mikun yoowa yoobiri n su ma minEM gusu di nyini nu wƆ, nZEN sE? ¹⁴ SƆ ye MicERA n ama nƆƆ a, ka bo bu kan labari kpa n jƆRE n nya deke bo bu di i fite labari kpa n kan nu a.

¹⁵ Ama, haari ni bo má m la atin ka m yo sƆ ni, ma yo má nyini n be sƆ, na m sukERE má ahin kadasi n ka m de deke be am dƆ Ɔ, dama nZEN m wuuri, má i ti ye tara bo be se ka m fƆ yanfƆya ngbEEN ni. ¹⁶ NZEN m kan labari kpa n jƆRE kere minE, m la má atin bo m fƆ, dama i ti m juma bo NyEME ama m ka m yo i wƆ. NZEN m keteeri ka m yo

má i, m nyá suicin. ¹⁷ Nyini ti, nzɛn m kan labari kpa n jɔrɛ m koroyanu, m nya ɲkatɔ, ama, i ti má m koroyanu, dama Nyɛmɛ afa nyini juma n ama m ka m yo i a. ¹⁸ M dɛɛ ɲkatɔ la bɔnɔ? Yiri la ka m kan labari kpa n jɔrɛ fa kere minɛm ɲgbɛɛn, m la atin bo m sere deke be bu dɔ, ama, m yo má i.

¹⁹ Haari ni bo ma de m tii na m ti má be dɛɛ akɔɔ ni, m fa m ɲu yo akɔɔ ma sɔnɔ kɛrɛ wɔ, adena m koro nya minɛ dɔɲgu na bu su Kristo su. ²⁰ Nzɛn m kɔɔri Yudafɔm dɔ, m yo kabo bu yo n wɔ, adena m koro nya bu nbem na bu su Kristo su. Nzɛn m kɔɔri minɛm bo Nyɛmɛ nɔaniɛ kpamaawa n niɛ bu su n dɔ, haari ni bo nɔaniɛ kpamaawa n niɛ má mini ni m tii su kun ni, m yo kabo bu yo n wɔ, adena m koro nya minɛm bo nɔaniɛ kpamaawa n niɛ bu su ni nbem na bu su Kristo su. ²¹ Nzɛn m kaaki kɔɔri minɛm bo bu la má nɔaniɛ kpamaawa n dɔ, m yo kabo bu yo n wɔ, i ti má ka m su má kabo Nyɛmɛ nɔaniɛ kpamaawa n kere n su wɔ, ama, Kristo dɛɛ nɔaniɛ ni niɛ m su a, adena m koro nya minɛm bo bu la má nɔaniɛ kpamaawa n na bu nbem su Kristo su. ²² Nzɛn m kɔɔri minɛm bo bu yarada la má faɲga n dɔ, m yo m ɲu ka mini mmɔɔ la má faɲga wɔ, adena m koro nya bu nbem na bu su Kristo su. Deke kɛrɛ bo m kɔ, m yo m ɲu kabo nyini minɛm yo barasu n wɔ, adena m koro ma bu nbem nya tiide. ²³ M yo nyini n kɛrɛ sɔ ɔ, labari kpa n dɛɛ ti, adena m ni nyingam kɛrɛ sanɲa di i kpɛrɛ.

²⁴ Am si ka nzɛn minɛm awura akuruwa ka bu ɲmati, na bu niɛ bo i kunma i beɲgum, bu kɛrɛ ɲmati wɔ, ama, bu nu sɔnɔ kun bo i kɔ kunmaari bu kɛrɛ ni, yiri nya aceeri n a. Nyini ti, sɔnɔ kɛrɛ miɛ i nyi, na i wo woowa kpa fa kɔ Kristo atin n su, kabo ɲmatiirifɔ n bo i kunma i beɲgu n ti ni, adena i nya aceeri ni. ²⁵ Minɛm bo bu ɲmati ɲmatiiri ni, wara bo bu bo baalɔ ni, bu kɛrɛ boro bu nyi

wƆ ni anyumbo ro fa kƆ nyini kƆkƆwƆ n su. Bu yo sƆ Ɔ na bu nya aceeri n bo i cƐ má ni, ama, yƐƐ yiri, ya nyá aceeri n bo i wie má na i wo bƐƐ saŋga kƐƐ n wƆ. ²⁶ Nyini dƐƐ ti, mini, m ŋmati má ŋgbƐƐŋgbƐƐŋ ka sƆnƆ bo i si má bo i wo nu ni. M ti má sƆnƆ bo m bo acƆƐ na m bo fun. ²⁷ Ama, m kere m ŋuniƐ n wahara a, na i yo kabo m koro ni, adena má m yo sƆnƆ bo m kan labari kpa n jƆƐ kere minƐm, na mini mmƆƆ fun aceeri ni.

10

Kabo PƆƆlu bƆbƆƆri bu ka má bu su amƆƐm ni

¹ M ninbaam, m koro ka m tenge am su ka saŋga bo ya nam yo suuri Moyisi su fiteeri Ijipiti asiƐn n su ni, yinyiŋgu n yo kataari bu kƐƐ ŋu wƆ, na bu kƐƐ ayo awura kunma nzue bambaka n nu na ba kpiƐ. ² Kabo i yoori sƆ ni, i yo ti ka ba biƐ bu NyƐmƐ nzue, afa bu ama Moyisi wƆ lƐƐ. ³ Bu kƐƐ yo saŋga diiri diire n bo i ti má durunya n nu fƐn dƐƐ diire n a, ⁴ na bu kƐƐ asaŋga anu deke nuuwa kun n bo i ti má durunya n nu fƐn dƐƐ ni, dama yabuƐ n bo nzue n soŋgi fiteeri nu na bu nuuri i n na i suuri bu su ni, i fite má durunya n nu fƐn, nyini yabuƐ n la Kristo TiidefƆ ni. ⁵ Ama, haari ni nyini mmƆƆ, bu dƆŋgu sayoowa asun má NyƐmƐ nu, nyini dƐƐ ti na ba wu aka ŋgbƐƐn boro kpantain n nu.

⁶ TƆ, ahin sam kƐƐ bo bu yo yoori ni, bu ti deke bo bu sufa kere ya a, ka má ya sufa konviki, na ya su satiƐm su, kabo bu yo yoori ni. ⁷ Na má am su amƆƐm kabo bu nbem yo yoori ni. Kabo ba kƐƐ i NyƐmƐ JƆƐ Kadasi n nu ni, ka, “MinƐm n yo tanaari wƆ, na ba di, na ba nu, na ba nya ayasu agƆ agƆƐ.” ⁸ Má am ma ya yo sakaraya kabo bu nbem yo yoori, na cƐƐn kun nu na bu minƐm kƆ akpii aburanyƆ ni akpii nsan wuuri ni. ⁹ Má am ma ya yo MibiƐ n na ya niƐ, kabo bu nbem yo yoori i na bu niƐ, na woom

kan kuunri bu ni. ¹⁰ Má am sunjuṅuti kabo bu nbem yo ṅunjuṅutiiri na mEREKE saakifo n ba kuunri bu na bu kaari ṅgbEEn ni.

¹¹ Ahin sam kERE bo bu yo yoori ni, bu ti deke bo bu sufa kere ya wƆ, nyini ma bu kEREERI bu seeri n a, na bu fa bƆbƆ yERE n bo ya wo ahin awieeri su saṅga n nu ni. ¹² Nyini ti, sƆnƆ kERE bo i sunsun ka i jina nyunyumi, i ti ye ni ka i mi si i ṅu sa, na má i kpaasi. ¹³ GBEREgbERE be wo má bERE bo wƆ tu am, na i be nya tu má adamande. NyEME la dabuṅu, i yáki má na gBEREgbERE bo i kúnma am bá tu am, ama, haari nZEN gBEREgbERE be bá tuuri am, i kpíni atin ma am, na i má am koro mindi de i.

¹⁴ Nyini dEE ti, m ninbaa koroowam, am ṅmati fite amƆE su nu. ¹⁵ M sujƆƆ am dƆ ka am ti minEM bo bu nyunu ateke wƆ, ambERE mmƆƆ ni am tii, am si deke n bo m sujƆƆ i n bu. ¹⁶ NZEN ya sudi ya MibiE n diire ni, na ya faari awa n ni nzan n na ya yo kisi gƆ su, na ya kERE saṅga nuuri i, i ti Kristo mbunja wƆ lEE, ye ya nu i n a. KpƆnƆ n gusu bo ya kpiEkpiE i nu na ya saṅga di i ni, i ti Kristo ṅuniEmbaa n wƆ lEE, ye ya di i n a. ¹⁷ KpƆnƆ n bo ya kERE saṅga di i n ti mƆmƆ kun wƆ, nyini dEE ti, yERE bo ya ti minE beberebe ni, ya ti aṅuniEmbaa kun wƆ lEE, dama ya kERE saṅga di kpƆnƆ kun n wƆ. ¹⁸ Am niE kabo YisarelifƆm yoori ni. MinEM bo bu di dekem bo bu fa yo yoowa Mikun yoowa yoobiri n su n ni, bu ni NyEME la wo fiE bo i ma bu yo anƆƆkun, fa kƆ bu nyEMESu atin n su. ¹⁹ M suse má ka dekem bo bu yo tiE n ma bu n wo má bERE wƆ, wara amƆEM ni bu tii wo má bERE. Ai, má sƆ. ²⁰ Ama, dekem bo amƆESufƆm yo tiE ma bu ni, bu yo ma ajinim wƆ, bu yo ma má NyEME. M koro má ka am di amƆE tiE diirem, na am ni ajinim saṅga. ²¹ NahƆRE, m koro ka am si ka am koro nu má ya MibiE ni nzan awa n nu, na am kaaki nu ajinim dEE gusu buka su, nyini koro

yo má, na am kaaki koro di má ya MibiƐ n diire ni, na am kaaki di ajinim dƐƐ buka su, nyini koro yo má, ²² wara ya koro ka MibiƐ n si ya kƆƐ na i fa yaa ya ƚu wƆ. Ya la faƚga tara i wƆ, nƐƐ sƐ? Ai, ya lá má faƚga.

Ya yo sa bo i sun NyƐƐ nu

²³ Am nbem se ka, “Ya la atin bo ya koro yo deke kƐƐ bo ya koro ka ya yo i ni.” I ti nahƆƐ wƆ, ama, má deke kƐƐ la kpƐƐ a. Am ƚa, “Ya la atin bo ya koro yo deke kƐƐ bo ya koro ka ya yo i ni.” I ti nahƆƐ wƆ, ama, má deke kƐƐ buka ya a. ²⁴ Má am niƐ kabo am yo na ambƐƐ ƚgumi yo ye, ama, am niƐ kabo am yo na am bengum gusu yo ye. ²⁵ NiƐ kƐƐ bo nanƚƆsim tƆ i ni, am di i, má am yo sika. ²⁶ Dama ba kƐƐ i NyƐƐ JƆƐ Kadasi n nu ka, “Durunya n ni deke n kƐƐ bo i wo nu n ti MicƐra n dƐƐ wƆ.” ²⁷ NƐƐ sƆƆ bo i yo má yarada baandiiri am ka am ba di diire, na am soro su, am di deke kƐƐ bo bu fa ma am ni, má am kƐƐ nu, sika dƐƐ ti. ²⁸ Ama, nƐƐ be se am ka, ahin niƐ n ti tiƐ niƐ wƆ, nyini yiri, má am di, yiri n bo wƆ se sƆ ni, i sunsunni suma i nnyƆ nnyƆ n dƐƐ ti, má am di. ²⁹ I mi n dƐƐ sunsunni nnyƆ nnyƆ n dƐƐ ti, má a di i, má u dƐƐ ti a. M dƐƐ la m tii, ye nzu ti ye m ma be dƐƐ sunsunni nnyƆ nnyƆ n di m jƆƐ, na má m yo kabo m koro a. ³⁰ NƐƐ m da NyƐƐ asi gƆ diire n su na m di i, be yo sƐ koro jaraki m diire n dƐƐ ti a? Dama ma du mƆ ada NyƐƐ asi agƆ diire n su.

³¹ Nyini ti, nƐƐ am diiri diire, wara am nuuri deke nuuwa, wara deke kƐƐ bo am yoori i, am yo i na i wura NyƐƐ kpiri. ³² Má am yo sa bo i ma minƐm bo bu jaa na bu kpaasi, bo bu ti YudaƆm ni, ni bo bu ti má YudaƆm, haari ni Kristo jama ni. ³³ SƆ ye mini mmƆƆ ni m tii boro m nyi a, na m yo sa bo i sun sƆƆ kƐƐ nu, m suniƐ má kabo m yo na mini ƚgumi yo ye wƆ, ama, m yo deke bo i buka sƆƆ kƐƐ wƆ, adena bu nya tiide.

11

¹ Am sƆn m su, na am ma am woowa ti kabo m woowa ti barasu n na m sƆn Kristo su ni.

Tii kata su jƆrE fa kƆ nyEMESere su

² TƆ, m kansi am wƆ, dama sangga kERE am nati tenge m su wƆ, na am bita kereewam bo m fa kereeri am n ni nahƆRE su ni. ³ Ama, deke bo m koro ka am si i la ka, biESƆ kERE tiifƆ la Kristo wƆ, na bara kERE tiifƆ la i hun, na Kristo gusu tiifƆ la NyEME. ⁴ Nyini ti, biESƆ kERE bo i susere NyEME, wara i sukan NyEME nƆaniE n kere minEM, na i kata i tii su, i mi awura i tiifƆ n nyinSE wƆ lEE. ⁵ Na bara kERE bo i susere NyEME, wara i sukan NyEME nƆaniE n kere minEM, na wƆ kata mÁ i tii su, nyini bara n suwura i tiifƆ nyinSE wƆ lEE. I ti ka wƆ yi i tii wƆ lEE. ⁶ NzEN bara kete ka i kata mÁ i tii su, nyini yiri, i ti ye ni ka i kpiEKpiE i tii ni, ama, nzEN i ti i nyinSE ka i kpiEKpiE i tii, wara i yi i, nyini yiri, i ti ye ni ka i fa deke kata su. ⁷ Nyini ti, i ti mÁ ye ni ka biESƆ susere NyEME na i fa deke be kata i tii su, dama i ferema ni NyEME wƆ, i de NyEME jirima woowa a, ama, bara n yiri, i de biESƆ n jirima woowa a. ⁸ Dama NyEME afa mÁ bara ye i fa yoori biESƆ a, ama, i du mƆ yiiri biESƆ Ɔ ka, na wƆ nya ayi bara afite i ηuniE nu. ⁹ MÁ bara dEE ti, ye NyEME yoori biESƆ a, ama, biESƆ dEE ti, ye i yoori bara a. ¹⁰ Nyini dEE ti, wƆ yo daka ka bara cin acici, na i kere ka be la i yiko, mEREKEM dEE ti. ¹¹ Ama, haari ni nyini n kERE ni, fa kƆ MibiE n dEE atin n su, bara wo mÁ i ηgumi, na biESƆ gusu wo i ηgumi. ¹² Dama kabo NyEME yo yiiri bara fiteeri biESƆ ηuniE nu ni, sƆ ye bara gusu wu biESƆ a, ama, deke n kERE fite NyEME dƆ Ɔ. ¹³ AmbERE mmƆƆ ni am tii, am sunsun na am niE, i ti kpa ka bara sere NyEME na mÁ i cin acici? ¹⁴ Am niE kabo adamande woowa ti a, i kere ka nzEN biESƆ yaki i tiijmiE na i yo tintiin jƆnjƆndi, minEM bu mÁ i. ¹⁵ Ama,

nzɛn bara la tiiŋmiɛ tintiin ye i la jirima a, dama Nyɛmɛ ama i tiiŋmiɛ n ka i fa kata i tii su wɔ. ¹⁶Nzɛn be wo am nu na i yo i ŋu ka i se akuruwa fa kɔ kabo m suse ni, m koro ka m se am ka, yɛɛ, ya su má nyini yoowa n su, haari ni deke kɛɛ bo Kristo jamam tiɛn bu nɔɔ ni, be yo má sɔ.

Ya Mibiɛ n diire n jɔɛ

¹⁷ Tɔ, ahin kereewam bo m koro ka m fa kere am ni, m koro kansi má am, dama saŋga bo am ba tiɛn am nɔɔ, sam bo am yo bu ni, bu buka má am, bu ma am kɔ am sin wɔ. ¹⁸ Ciciri su, ma ti ka saŋga bo am ba tiɛn am nɔɔ na am su Nyɛmɛ ni, am la kpakpaakinu wɔ. Ma yo yarada ka, beni, i ti nahɔɛ wɔ. ¹⁹ Nahɔɛ, wɔ yo daka ka am la kpakpaakinu am nu, adena am si bo bu ti yaradayofɔm nahɔɛ su ni. ²⁰ Am ba tiɛn am nɔɔ ni, má ya Mibiɛ n diire n ye am tiɛn am nɔɔ di i n a. ²¹ Dama saŋga bo am ba sudi ni, sɔnɔ kɛɛ di i tiɛŋgu diire wɔ, be ŋminda má i beŋgu, na ahɔɛ suti nbem, na nbem nu nzan subo. ²² Am la má am tiɛŋgu awurum wɔ, bo am koro di na am nu wɔ, nzɛn sɛ? Wara am bu Kristo jama ni ŋgbɛɛn wɔ, haari na am suwura bo bu la má pui nyinsɛ? Am ŋa m se am sɛ wɔ? Am ŋa m kansi am wɔ, nzɛn sɛ? Ai, m koro kansi má am ni nyini yiri.

²³ Dama deke n bo mini ni m tii deeri i fiteeri Mibiɛ n dɔ ni, nyini ye ma fa akere am n a. Kɔŋguɛ n bo bu tɔɔri ya Mibiɛ Yesu maari i kpɔfɔm ni, na wɔ fa kpɔnɔ, ²⁴ na wɔ da Nyɛmɛ asi, na wɔ bubu i nu, na wɔ se bu ka, “Ahin kpɔnɔ n ti m ŋuniɛmbaa lɛɛ ye m sufa ma am n a. Am yo ahin sɔ adena am fa tenge m su.” ²⁵ Bu diiri diire n wieeri ni, na wɔ kaaki afa awa n ni nzan ni, na wɔ se bu ka, “Ahin nzan n ti sɛsɛsu fɔfɔɛ n bo Nyɛmɛ sufa m mbunja n sudi i di wɔ. Saŋga kɛɛ bo am ba sunu nyini nzan ni, am tenge m su.” ²⁶ Nyini la ka, saŋga kɛɛ bo am ba sudi ahin kpɔnɔ n na am sunu ahin nzan ni, am subo Mibiɛ n

yiwee ni ndoori wɔ lɛɛ, haari fa kɔ ju sanɔa bo i bá kaaki ba beku ni.

²⁷ Nyini ti, sɔnɔ kɛɛ bo i diiri ya Mibiɛ n kpɔnɔ ni, wara i nuuri i nzan ni, na i bu má i, Nyɛmɛ dí i mi jɔɛ jaraki i, dama wɔ fa má ya Mibiɛ ɲuniɛ n ni i mbunja n ayo má juma. ²⁸ Wɔ yo daka ka sɔnɔ kɛɛ niɛ i ahorembaa su ka, na i nya di ahin kpɔnɔ ni, na i nya nu nzan ni. ²⁹ Dama sɔnɔ kɛɛ bo i diiri kpɔnɔ n na i nuuri nzan n na wɔ si má ka ya Mibiɛ ɲuniɛmbaa n lɛɛ, Nyɛmɛ bá di i mi jɔɛ jaraki i. ³⁰ Nyini dɛɛ ti ye am nu, minɛ dɔɲɔgu ayɔɔki ada tukpaki, haari nbem awu n a. ³¹ Nzɛn yɛɛ ni ya tii du mɔ fiiti niɛɛri kabo ya woowa ti, Nyɛmɛ di má ya jɔɛ cin má ya sui. ³² Ama, nzɛn Mibiɛ n fiiti ya na i cin ya sui, i yo sɔ ɔ adena i di má ya jɔɛ na i yo ya ɲɔbɛɛn, cɛɛn n bo i bá di durunya n nufɔm jɔɛ ni.

³³ Nyini dɛɛ ti, m ninbaam, sanɔa kɛɛ bo am ba tiɛn am nɔɔ, na am di, am kɛɛ ɲminda am beɲɔgu, na am sanɔa di. ³⁴ Nzɛn ahɔɛ ati be, i ti ye ni ka i mi di diire awuru ka, na i nya ba, adena nzɛn am ba tiɛn am nɔɔ, na má Nyɛmɛ di am jɔɛ cin am sui. Jɔɛ n kɛɛ bo wɔ ka ni, nzɛn m ba baari, m yó i dɔɲɔgu.

12

Aceerim bo Awiɛwiɛ Casi n fa ma minɛm ɲ jɔɛ

¹ Tɔ, m ninbaam, m koro ka am si sa bo i wo bɛɛ fa kɔ Awiɛwiɛ Casi n aceerim su. ² Am si ka sanɔa bo am yo su má Nyɛmɛ ni, bu yo taari am nyi wɔ, na am susu amɔɛm bo bu koro jɔjɔ má ni. ³ Nyini ti, m koro ka am si ka sɔnɔ kɛɛ bo Awiɛwiɛ Casi n wo i dɔ, i mi koro se má ka, “Yesu aka ɲɔbɛɛn,” na be gusu koro se má ka “Yesu ti m Mibiɛ,” má ka Awiɛwiɛ Casi n wo i mi dɔ.

⁴ Aceerim barasu barasu wo bɛɛ, ama, Awiɛwiɛ Casi n ti kun wɔ. ⁵ Amusuim bo ya yo buka minɛm wo bɛɛ

barasu barasu, ama, ya su MibiƆ kun wƆ. ⁶ SƆNƆ kƆƐ la atin barasu barasu kabo i mi koro fa yo i juma, ama, NyƐMƐ kun ni yo nyini n kƆƐ a. ⁷ NyƐMƐ ma sƆNƆ kƆƐ AwiƐwiƐ Casi n aceerim n bo i kere ka AwiƐwiƐ Casi n wo i mi dƆ a, na i fa buka Kristo jama n kƆƐ. ⁸ AwiƐwiƐ Casi ni ma sƆNƆ be jƆjƆ alecira jƆƐ a, nyini AwiƐwiƐ ni ma be gusu jƆjƆ si jƆƐ a. ⁹ Nyini AwiƐwiƐ ni ma be yarada ye i yo yiko juma n a, nyini AwiƐwiƐ kun ni ma be yiko ye i mi n koro tuntun tukpakifƆm na bu nya laifiƐ a. ¹⁰ Nyini AwiƐwiƐ ni ma be yiko ye i koro yo alekutura sam a, yiri ma be yiko ye i kan NyƐMƐ nƆaniƐ n kere minƐM a, yiri ma be yiko ye i koro si jƆƐ n bo i fite NyƐMƐ AwiƐwiƐ Casi n dƆ a, yiri ma be yiko ye i koro jƆjƆ aniƐ barasu barasu a, yiri gusu ma be yiko ye i koro kere aniƐ barasu barasum bu a. ¹¹ Nyini AwiƐwiƐ kun ni yo nyinim kƆƐ a, yiri ce sƆNƆ kƆƐ aceeri barasu barasu n kabo i koro a.

*Ajuni*Ɛmbaa kun n ni i bue barasu n jƆƐ

¹² AjuniƐmbaa n la bue barasu barasu beberebe wƆ, haari ni bo i la bue barasu barasu ni, i ti ajuniƐmbaa kun wƆ, Kristo gusu ti sƆ Ɔ lƐƐ, yƐƐ ti i bue barasu barasu n a. ¹³ AwiƐwiƐ kun n ye ba fa abiƐ ya kƆƐ NyƐMƐ nzue a, ye ya kƆƐ ayo ajuniƐmbaa kun, bo bu ti YudafƆm, ni bo bu ti má YudafƆm, bo bu ti akƆƆm, ni bo bu ti má akƆƆm, ya kƆƐ ade nyini AwiƐwiƐ kun ni ya ahore su a.

¹⁴ TƆ, ajuniƐmbaa n la bue barasu barasu beberebe wƆ, bu ti má kun. ¹⁵ NzƐN má ajaari n seeri ka, “M ti má asaa, nyini ti, m ti má ajuniƐmbaa n be fieo,” nyini kere má ka i ti má ajuniƐmbaa n bue be kun wƆ. ¹⁶ Na nzƐN má asui n gusu seeri ka, “M ti má anyumbaa, nyini ti, m ti má ajuniƐmbaa n be fieo,” nyini kere má ka i ti má ajuniƐmbaa n bue be kun wƆ. ¹⁷ NzƐN má ajuniƐmbaa n bue n kƆƐ tiiri anyumbaa, má bu yo sƐ koro ti deke ŋga a? Ye nzƐN má bu kƆƐ tiiri asui, má bu yo sƐ koro de nvan a?

¹⁸ Ama, kabo Nyɛmɛ koro n ye wɔ fa ama aɲuniɛmbaa bue barasu n kɛɛ a, ye wɔ yo i aɲuniɛmbaa kun a. ¹⁹ Nzɛn má i kɛɛ ti bue barasu kun, má i ti má aɲuniɛmbaa lɛɛ. ²⁰ Kabo i ti ni, aɲuniɛmbaa bue barasu n sunnu, ama, i ti aɲuniɛmbaa kun wɔ. ²¹ Nyini ti, anyumbaa n koro se má asaa n ka, “Wɔrɔ, a kun má m kpɛɛ be, m koro má u.” Wara atii n koro se má ajaari n ka, “Wɔrɔ, a kun má m kpɛɛ be, m koro má u.” ²² Ama, haari aɲuniɛmbaa bue barasum n bo ya ɲa bu la má fangga ni mmɔɔ kun kpɛɛ wɔ. ²³ Na aɲuniɛmbaa bue barasu n bo i la má jirima ni, yiri ye ya niɛ i dika nyunyumi a. Na aɲuniɛmbaa bue barasu n bo ya ɲu i ka i la ya nyinɛ ni, ya yo yiri dɔɲgu a, na má ya di nyinɛ. ²⁴ Na aɲuniɛmbaa n bue n bo bu wo fofoe nu ni, ya niɛ má bu dika nyunyumi. Ama, kabo Nyɛmɛ yoori aɲuniɛmbaa n ni, deke n bo yeɛ fa má i yo má pui ni, yiri ye wɔ wura i jirima a, ²⁵ adena má i la kpakpaakinu, ama, na bue barasu n kɛɛ cɛcɛ wo i beɲgu nu. ²⁶ Nzɛn aɲuniɛmbaa bue kun diiri yaari, aɲuniɛmbaa bue n kɛɛ sudi yaari n a, ye nzɛn aɲuniɛmbaa n bue be sunya kansɛ, aɲuniɛmbaa bue n kɛɛ ahore ti jɔɔwa wɔ lɛɛ.

²⁷ Ambɛɛ kɛɛ ti Kristo aɲuniɛmbaa n wɔ, na am kɛɛ kun kun n ti i bue barasu be wɔ lɛɛ. ²⁸ Na Nyɛmɛ ayi i minɛ nbem Kristo jamam n nu, na wɔ ma bu kɛɛ ni bu juma. I du mɔ yiiri jaramasam wɔ, nnyɔ su, bo bu kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm ni, nsan su la kerefɔm, bo bu buka su la bo bu yo alekutura sam ni, ni bo bu tuntun tukpakifɔm na bu nya laifiɛ ni, ni bo bu buka minɛm ni, ni Nyɛmɛ minɛ mɔfɔm bo bu kere nyaari ni, ni bo bu jɔɔ aniɛ barasu barasu ni. ²⁹ Sɔnɔ kɛɛ ti jaramasa a? Ai. Sɔnɔ kɛɛ kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kan kere minɛm a? Wara sɔnɔ kɛɛ koro kere a? Ai. Sɔnɔ kɛɛ la yiko koro yo alekutura sam a? Ai, i ti má sɔ. ³⁰ Sɔnɔ kɛɛ la yiko

koro tuntun tukpakifƆm na bu nya laifiƎ a? Ai. SƆNƆ kƎƎ koro jƆjƆ aniƎ barasu barasu a? Ai. SƆNƆ kƎƎ koro yi aniƎ jƆjƆwa barasu barasu n bu a? Ai. ³¹ Ama, am kƎƎ boro am nyi na am nya aceerim n bo bu la má aƙusu ni.

Kisa, m koro ka m kere am atin n bo i ti kpa tara i kƎƎ ni.

13

Koro jƆƎ

¹ NzƎn m jƆjƆ adamande aniƎ barasu barasu n kƎƎ, na nzƎn m jƆjƆ mƎƎkƎm aniƎ, na m koro má minƎm, m ti ka adaƙwore wƆ, wara m ti ka coco bo i bobo i beƙgu na i yo naƙmiƎ ƙgbƎƎn wƆ. ² NzƎn m de NyƎmƎ nƆaniƎ n AwiwieƎ Casi n dƆ, na m kan kere minƎm, na m la si kƎƎ na m si deke n kƎƎ bo bu wo asiri nu ni, na nzƎn m la yarada haari bo m koro se bukam ka bu yasu bu tanaabiri, ama, na m koro má minƎm, m ti ƙgbƎƎn wƆ lƎƎ. ³ Na nzƎn m faari m neƙgem kƎƎ fa kpaaki nu maari yaarifƆm, na m faari m ƙuniƎmbaa fa maari, na bu yara m sin, na m koro má minƎm, nyini n kƎƎ bo m yo i n ti ƙgbƎƎn wƆ lƎƎ.

⁴ SƆNƆ bo i la koro, i mi la sawƆƎ wƆ, na i yo kpa, i mi si má minƎ kƆƎ, i mi fƆ má yanfƆya, i mi koro má kpiri.

⁵ SƆNƆ bo i la koro, i mi la má anyumbaa wuruuwa, i mi yo má sa bo yiri ƙgumi yo ye, i mi fa má yaa ndende, i mi fa má jƆƎ se má i kunnu na i teƙge su. ⁶ SƆNƆ bo i la koro, i mi ahore ti má jƆƆwa fa kƆ satiƎ su, ama, i mi n ahore ti jƆƆwa fa kƆ deke bo i ti nahƆƎ su a. ⁷ SƆNƆ bo i la koro mindi de deke kƎƎ wƆ, na i la yarada fa kƆ deke kƎƎ nu, na i la ahoresi fa kƆ deke kƎƎ nu, na i la mindi sanƙa kƎƎ.

⁸ Koro la má awieeri. Ama, aceerim bo AwiwieƎ Casi n fa ma minƎm na bu koro kan NyƎmƎ nƆaniƎ n kere minƎm ni, i la sanƙa bo i ba sin wƆ, minƎm bo bu jƆjƆ aniƎ barasu barasum ni, bu bá mƆ bu nƆƆ Ɔ, na bo bu la si ni, i

la saŋga bo i bá sin wɔ. ⁹ Kisa ya si má deke n kɛɛ wie má, na Nyɛmɛ nɔaniɛ n bo ya kan kere minɛm ni, ya si má i kɛɛ wie má. ¹⁰ Ama, nzen Kristo ba baari, nyini saŋga deke n bo ya si má i kɛɛ ni aba i awieeri lɛɛ. ¹¹ Saŋga bo m yo ti baatuma ni, m yo jɔjɔ baatumaya jɔɛ wɔ, na m sunsun kabo baatuma sunsun ni, ama, m nyunu ba tiiri ni, na ma yaki baatumaya jɔɛm n kɛɛ. ¹² Kisa dekem bo ya ɲu i ni, i ti ka ya niɛ ɲu i niɛɛnu nu wɔ, ama, ya bá ɲu i fofoe nu, kabo ya ɲu ya ɲu n wɔ. Kisa m si má deke n kɛɛ, ama, saŋga suba bo m bá si deke n kɛɛ, kabo Nyɛmɛ si m nahɔɛ su ni. ¹³ Tɔ, kisa ahin deke nsanm ni wo bɛɛ a, bɛɛ la yarada, ni tama, ni koro, ama, bo i tara bu kɛɛ n la koro wɔ.

14

Awiɛwiɛ Casi n aceerim bo i buka su n dɛɛ jɔɛ

¹ Tɔ, am bita koro atin na am koro am beɲgu ni anyum-boro, na am kpini Awiɛwiɛ Casi n aceerim busu, maala bo i ma am koro kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm ni. ² Dama bo i jɔjɔ aniɛ barasu barasu n jɔjɔ má adamandem dɔ, ama, i jɔjɔ Nyɛmɛ dɔ a. Nahɔɛ, be koro ti má kabo i sujɔjɔ n bu, dama Awiɛwiɛ Casi n dɛɛ yiko n nu ye i jɔjɔ asiri nu jɔɛm a. ³ Ama, sɔnɔ bo i kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm ni, i jɔjɔ ma minɛm wɔ, na i buka bu na bu nya faŋga buka su, na i ma bu ahoresi, na i kaaki ma bu ahoreda. ⁴ Sɔnɔ bo i jɔjɔ aniɛ barasu barasu n buka má be, i buka yiri ni i ti ɲgumi wɔ. Ama, bo i kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm ni, yiri buka Kristo jama n wɔ, na i nya faŋga buka su. ⁵ Tɔ, nzen má am kɛɛ koro jɔjɔ aniɛ barasu barasu, má i yo m fiɛ. Ama, bo i yo m fiɛ kɔ tara i kɛɛ n la ka, am koro kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm. Sɔnɔ bo i kan Nyɛmɛ nɔaniɛ n kere minɛm n tara bo i jɔjɔ aniɛ barasu barasum ni, má ka be akoro akere nyini

aniƐ barasu barasum bu, na i buka Kristo jama n na i nya faŋga.

⁶ M ninbaam, nƊƐn kisa na m baari am dɔ, na m jɔjɔri aniƐ barasu barasum, nzu kpƐƐ ye am nyá i a? Ai, am nyá má kpƐƐ be. Má ka ma kan sa bo NyƐmƐ ayi i akere m n ama am, wara m kan si jɔƐ be kere am, wara m kan NyƐmƐ nɔaniƐ n kere am, wara m kan kereewa bo i fite AwiƐwiƐ Casi n dɔ kere am. ⁷ Sɔ ye i ti a, nƊƐn be fitaari tere, wara be bo biƐku, na wɔ tɔ má su, bu yo sƐ koro di jue soro su a? ⁸ Bekun nƊƐn be kaanri luƐ awiƐ, na wɔ sun má kabo luƐ awiƐ sun ni, bu yo sƐ koro cici luƐ a? ⁹ I ti sɔ ɔ lƐƐ, ambƐƐ mmɔɔ dɔ, nƊƐn am jɔjɔ aniƐ barasu, na i la má bu, minƐ yo sƐ koro si kabo am suse n a? I ti ka am sujɔjɔ gɔ nzue awa sin wɔ lƐƐ. ¹⁰ DaanfiƐ aniƐ barasu barasum sunnu durunya n nu, i gusu be wo má bƐƐ bo i la má bu, i kƐƐ la bu. ¹¹ Tɔ, nyini ti, nƊƐn be jɔjɔ aniƐ be na m ti má i, m ti daanfiƐ barasu be wɔ lƐƐ i mi dɔ, ye i gusu ti daanfiƐ barasu be wɔ lƐƐ m dɔ. ¹² Kabo am nyunu aboro ka am nyá AwiƐwiƐ Casi n aceerim ni, am boro am nyi ni aceerim bo bu koro buka Kristo jama n na i nya faŋga buka su.

¹³ Nyini ti, sɔnɔ kƐƐ bo i jɔjɔ aniƐ barasu barasum, i ti ye ni ka i sere NyƐmƐ na i ma i aceeri n bo i koro yi i bu kere minƐm ni. ¹⁴ Dama saŋga kƐƐ bo m sere NyƐmƐ na m sere aniƐ barasu barasu be nu, m awiƐwiƐ susere NyƐmƐ a, ama, m ti má i bu m sunsunni nu. ¹⁵ Nyini ti, deke bo i ti ye ni ka m yo la ka, m sere NyƐmƐ fite m awiƐwiƐ nu wɔ, na m kaaki sere i fite m sunsunni nu, na m di jue fite m awiƐwiƐ nu kansu NyƐmƐ, na m kaaki di jue fite m sunsunni nu kansu NyƐmƐ. ¹⁶ NƊƐn a sukansi NyƐmƐ na i fite u awiƐwiƐ nu, na be wo u bi bo i nya si má NyƐmƐ atin ni, i mi yo sƐ koro ti u nyƐmƐsere n bu a, na i soro su se ka, “Ami” a? ¹⁷ Haari nƊƐn u nyƐmƐsere ti kpa,

i buka má yiri n bo i ti má i bu ni. ¹⁸ M da NyεME asi ka m jɔjɔ aniε barasu barasum tara am kεRE. ¹⁹ Ama, nZEN m ni Kristo jama n aba atiEN ya nƆƆ susu NyεME, na m jɔjɔri jɔRE kaan bo i fite m sunsunni nu, na bu tiiri i bu, i tara bo m jɔjɔ jɔRE beberebe aniε barasu nu ni.

²⁰ M ninbaam, má am sunsun kabo nbaatumam sunsun ni, ama, fa kƆ satiεyo dika, am yo kabo nbaatumam yo ni, na am ma am sunsunni ti kabo anyunutifƆM dεE ti ni. ²¹ Dama ba kεRE i NyεME nƆaniε kpamaawa n nu ka, MicEra n ɲa,

“M fá minEM bo bu jɔjɔ daanfIE aniε barasu barasum
na m má bu jɔjɔ m tiεɲgu minEM dɔ.

Ama, haari ni nyini n kεRE mmƆƆ,
bu dé má m nƆaniε ni.”

²² Nyini ti, aniε barasu barasum jɔjɔƆwa n kere minEM bo ba nya yo má Kristo yarada ni nyaari a, má bo ba yo yarada ni. Na bo bu kan NyεME nƆaniε n kere minEM ni, bu kere bo ba yo yarada ni nyaari a, má bo bu yo má yarada ni.

²³ Nyini ti, nZEN ambERE Kristo jama n atiEN am nƆƆ, na am kεRE sujɔjɔ aniε barasu barasum, na bo bu nya si má NyεME atin ni, wara bo bu nya yo má yarada wuraari am nu, bu sé ka am nyunu akan am wƆ, má sƆ? ²⁴ Ama, nZEN am atiEN am nƆƆ, na am kεRE sukan NyεME nƆaniε ni, na bo i nya si má NyεME atin ni, wara, bo i ti má yaradayofɔ aba awura am nu, na i ti kabo sɔnɔ kεRE sujɔjɔ ni, i mi n sunsunni nu kere i ka i ti satiεyofɔ ɔ, na NyεME nƆaniε n di i jɔRE jaraki i. ²⁵ Nyini ma i mi n kan asiri jɔRE kεRE bo i wo i ahore su n fite fofoe nu a, na i kutu i jaa su, na i kansi NyεME, na i se ka, “NyεME wo am dɔ nahɔRE su.”

Kabo i ti ye ni ka sɔnɔ kεRE tara i ɲu Kristo jama n nu barasu ni

²⁶ Tɔ, m ninbaam, nzu deke ye i ti ye ni ka am yo i a? Deke bo m koro ka m kan kere am la ka, nZEN am ba tiEN

am nƆƆ, na be la jue bo i di, wara be la kereewa be bo i kere, wara be la sayikereewa bo i fite Nyεmε dƆ, wara be la aniε barasu be bo i jƆjƆ, wara be yi aniε jƆjƆƆwa n bu kere am, deke n kεrε bo am yo i ni, am yo i na i buka Kristo jama ni, na i nya fanƆa buka su. ²⁷ Nzεn nbem ba sujƆjƆ aniε barasu barasum, i ni i agaya kεrε, bu yo minε nnyƆ, wara minε nsan, má bu tara sƆ. Bu ηa bu jƆjƆ, bu jƆjƆ kun kun, i ti ye ni ka be gusu kaaki yi i bu kere am. ²⁸ Ama, nzεn be koro kaaki yi má i bu kere má am, i ti ye ni ka i mi n bo i sujƆjƆ aniε barasu barasum n mƆ i nƆƆ Kristo jamam nu, na i jƆjƆ ma i ηu ni Nyεmε. ²⁹ Minεm bo bu kan Nyεmε nƆaniε n kere minεm ni, i ti ye ni ka bu minε nnyƆ wara bu minε nsan jƆjƆ a, na nyingam bo ba ka n fiiti i nu. ³⁰ Nzεn be sujƆjƆ, na Nyεmε ayi deke be akere sƆnƆ nyinga, i ti ye ni ka sƆnƆ n bo i du mƆ sujƆjƆ n mƆ i nƆƆ, na yiri n bo Nyεmε ayi deke be akere i n jƆjƆ. ³¹ Dama am kεrε koro kan Nyεmε nƆaniε n kun kun kere am beηgu wƆ, adena am kεrε sƆnsƆn deke be nu, na i ma am ahoresi. ³² I ti ye ni ka bo bu kan Nyεmε nƆaniε n kere minεm n kεrε la tarabuηu fa kƆ bu Nyεmε nƆaniε n kan su. ³³ Dama Nyεmε ti má bo i fa kpakpaakinu ba i minεm dƆ, ama, i ma bu la tanalaifiε wƆ.

I ti sƆ Ɔ lεε, Kristo jama n kεrε nu, ³⁴ nzεn am ba tiεenri am nƆƆ, i ti ye ni ka nbaram mƆ bu nƆƆ, bu la má atin ka bu jƆjƆ. Ama, wƆ yo daka ka bu yo bu ηu bεnle, na bu su kabo nƆaniε kpamaawa n kere n su. ³⁵ Nzεn bu koro ka bu bisa jƆrε be, i ti ye ni ka bu bisa bu hunm awuru, dama i ti nyinse wƆ ka bara jƆjƆ Kristo jama n nu. ³⁶ Nyεmε nƆaniε n du mƆ fite ambεrε dƆ a, nzεn sε? Wara ambεrε ηgumi ade Nyεmε nƆaniε n a? ³⁷ Nzεn be sunsun ka i ti Nyεmε nƆaniε kanfƆ, wara i sunsun ka i si Awiεwiε Casi n aceerim jƆrε, i ti ye ni ka i mi si tenle su ka ahin nƆaniε n bo m sukεrε ma am ni, i ti Mibiε n

dƎƎ nƆaniƎ maawa a. ³⁸ NzƎn be wo am nu, na i de má ahin jƆrƎ n bo m sukƎrƎ ma am ni, ambƎrƎ mmƆƆ bu i mi ngbƎƎn. ³⁹ Nyini ti, m ninbaam, i ti ye ni ka am boro am nyi na am sukan NyƎmƎ nƆaniƎ n kere minƎm, na má am kanda minƎm ka má bu jƆjƆ aniƎ barasu barasum ni. ⁴⁰ Na am yo deke kƎrƎ nyunyumi na i kƆ atin su.

15

Yesu Kristo yiwee tenge n jƆrƎ

¹ TƆ, m ninbaam, kisa m koro ka m tenge am su fa kƆ labari kpa n bo m yo kan kereeri am n su. Am yo yoori i yarada a, na am ajina i su kenken. ² NzƎn am bitaari labari kpa n bo m kan kereeri am kenken, nyini ma am tiide a, nzƎn má nyini yiri, am yarada n bo am ayo i n ti ngbƎƎn wƆ lƎƎ.

³ Dama labari kpa n bo m deeri i na m kan kereeri am ni, i jƆrƎ anyumbaa la ka, Kristo wuuri ya satiƎ ti wƆ, kabo ba kƎrƎ i NyƎmƎ JƆrƎ Kadasi n nu lƎƎ, ⁴ ka i wuuri na bu seeri i ni, na NyƎmƎ atenge i yiwee n nu i lesan cƎƎn, kabo NyƎmƎ JƆrƎ Kadasi n kere lƎƎ. ⁵ I tengeeri ni, na wƆ yi i ƚu akere Kefasi bo bu kaaki fere i ka Petoro ni, na wƆ ba ayi i ƚu akere i susufƆ buru ni nnyƆm ni. ⁶ Nyini sin, na wƆ yi i ƚu akere ya ninbaam nbem, bu tara minƎ yaa nnu, bu kƎrƎ sanƣa wo woobiri kun wƆ. Bu nu, bu dƆngƣu toko la ngƆƆ, nbem gusu awu. ⁷ Na wƆ yi i ƚu akere Yakobo, na wƆ ba akaaki ayi i ƚu akere i jaramasam kƎrƎ. ⁸ Awieeri su, na wƆ yi i ƚu akere mini, bo m ti ka baa bo ba wu i na i sanƣa nya ju má ni. ⁹ Dama mini ti jaramasam kƎrƎ nu kaan, haari má wƆ ti má ye ni ka bu fere m jaramasa mmƆƆ, dama m yo kereeri Kristo jama n wuwuruwa wƆ. ¹⁰ NyƎmƎ ahƆrƆma n dƎƎ ti, ye m ti kabo m ti n a. AhƆrƆma n bo wƆ fa ama m ni, i ti má ngbƎƎn, ama, m koro se ka ma yo juma atara nyinƣam kƎrƎ mmƆƆ.

Má mini ni m tii yoori i a, ama, NyεMε dεε ahƆrƆma n bo wƆ fa ama m ni, nyini ma m koro yoori i a. ¹¹ Nyini ti, mini, wara bεRE o, labari kpa n ye ya kan i a, labari kpa n gusu dεε ti ye am yoori yarada n a.

Kabo NyεMε minεm bá tenge yiwee nu ni

¹² TƆ, labari kpa n bo ya kan i ni, ya ηa, “NyεMε atenje Kristo i yiwee n nu.” Ye nzu ti ye am nbem ηa yiwee tenge wo má bεRE a? ¹³ Nzεn yiwee tenge wo má bεRE, nyini la ka, NyεMε atenje má Kristo mmƆƆ i yiwee n nu lεε. ¹⁴ Nzεn NyεMε atenje má Kristo i yiwee n nu, nyini la ka, labari kpa n bo ya kan i ni, i ti ηgbεεn wƆ lεε, na yarada n bo am ayo i n gusu ti ηgbεεn wƆ lεε. ¹⁵ Má nyini ηgumi, nyini la ka, ya bu kƆRE asƆ NyεMε wƆ lεε, dama ya ηa wƆ tenge Kristo i yiwee n nu, ama, bu ηa bo ba wu n tenge má yiwee nu. ¹⁶ Na nzεn bo ba wu n tenge má bu yiwee nu, nyini la ka, wƆ tenge má Kristo mmƆƆ i yiwee n nu lεε. ¹⁷ Na nzεn wƆ tenge má Kristo i yiwee n nu, yarada n bo am ayo i n ti ηgbεεn wƆ lεε, na am toko wo am satieM nu wƆ lεε, ¹⁸ na bo bu yo yoori Kristo yarada na ba wu n kεRE aka ηgbεεn lεε. ¹⁹ Nzεn durunya n nu fεn ηgumi ye ya la tama n fa kƆ Kristo dƆ, nyini yiri, ya ti minεm bo ya la aηunfƆ tara sƆnƆ kεRE.

²⁰ Ama, nahƆRE su, NyεMε atenje Kristo i yiwee n nu. Minεm bo ba wu n kεRE nu, yiri tiiri bo i du mƆ tengeeri i yiwee nu a. ²¹ Adamande kun dεε ti, ye yiwee kun sƆnƆ kεRE n a, adamande kun gusu dεε ti, ye minε bá tenge bu yiwee n nu a. ²² Na kabo Adam dεε ti na adamande kεRE wu ni, sƆ ye Kristo dεε ti ma adamande kεRE bá tenge bu yiwee nu na bu nyá ηgƆƆ a. ²³ Ama, sƆnƆ kεRE ni i sanƆa bo NyεMε bá tenge i. Bo ba wu n kεRE nu, Kristo ti bo NyεMε du mƆ tengeeri i yiwee nu a, na bo bu ti i minεm n gusu bá tenge sanƆa bo i bá kaaki ba ni. ²⁴ Nyini

sin na deke n kERE bá awieeri, na i nyá fa fEMEya n wura i Si NyEME saa nu, nyini san̄ga, wƆ kunma fEMEya kERE, ni nfangafom kERE, ni yikofom kERE lEE. ²⁵ Dama wƆ yo daka ka i di fEMEya ni haari i bá kunma i kpofom, na i nana bu kERE ŋu. ²⁶ I kpofom n bo i bá kunma i awieeri su n la yiwee wƆ. ²⁷ Dama ba kERE i NyEME JƆRE Kadasi nu ka, “WƆ fa deke n kERE awura i saa nu ka i niE bu su.” Bo i ŋa wƆ fa deke n kERE awura i saa nu ka i niE bu su ni, nyini kere má ka NyEME bo i faari deke n kERE wuraari yiri Kristo saa nu afa i tii awura i saa nu lEE. ²⁸ Na san̄ga bo i ba faari deke n kERE wuraari i saa nu ni, na yiri Baa n ni i tii nya fa i ŋu wura i Si NyEME saa nu. Nyini san̄ga NyEME dEE la deke n kERE, na deke n kERE wo bERE yiri ti wƆ.

²⁹ TƆ, nZEN bu ŋa yiwee ten̄ge wo má bERE, ye bo bu de minEM bo ba wu n jinaabiri na bu biE bu NyEME nzue ma bu n di, bu yo sE wƆ? NZEN bo ba wu n ten̄ge má bu yiwee nu, nzu ti ye bu biE NyEME nzue ma bu a? ³⁰ Ye nzu ti ye yERE tƆ ya ŋƆƆ san̄ga kERE n a? ³¹ Ale kERE bo i cin, m wo yiwee nu wƆ, i ti sƆ Ɔ lEE, m ninbaam, m fa ambERE bo m hoe ye m se sƆ n a, ya MibiE Yesu Kristo dEE ti. ³² NZEN m ni minEM bo bu ti ka boro nen̄gem, kun luE, Efeso miE kp̄iri n nu, na i kƆ yo ka adamande woowa dEE ti m la tama, nzu kpERE ye ma nya i a? NZEN bo ba wu n ten̄ge má bu yiwee nu, nyini yiri, i ti kabo minE nbem n nati se n wƆ, bu ŋa,

“Am ma ya di, na ya nu,
dama ahunma ya wú Ɔ.”

³³ Má am ma be dadaka am, kabo minEM nati se ni, ka,
“SƆNƆ tiE suuri sƆNƆ kpa su,
i sáaki i woowa kpa n wƆ.”

³⁴ Am kaaki sunsun nyunyumi, na má am yo satiE kun, dama am nbem si má NyEME. Nyini n bo m se sƆ ni, i ti

am nyinsɛ wɔ lɛɛ.

Bo bu bá tenge bu yiwee n nu n dɛɛ aɲuniɛmbaa n jɔrɛ

³⁵ Tɔ, beni, be koro bisa ka, bo ba wu ni, bu tenge bu yiwee nu sɛ wɔ? Aɲuniɛmbaa barasu bɔnɔ ye bu fá ba?

³⁶ Wɔrɔ sinnzin ni, a si má ka nɛn a dɔ deke mbaa, má ka i wu wɔ ka, ye i nya fi a, nɛn sɛ? ³⁷ Deke mbaa n bo a dɔ i

ni, beni, ɲgani mbaa wara abuwe ye a dɔ i a, ama, i ba fiiri, i kaaki nyawa a, i ti má ka mbaa n bo a dɔɔri i ni. ³⁸ Nyɛmɛ

ma i kɛɛ aɲuniɛmbaa n kabo i koro a, deke mbaa barasu n kɛɛ, ni i tiɛɲgu aɲuniɛmbaa. ³⁹ Aɲuniɛmbaa n kɛɛ

wo i ɲgumi wɔ, i ti má kun, adamande dɛɛ wo bɛɛ i ɲgumi, ajaannam dɛɛ wo bɛɛ bu ɲgumi, laɲkpɛtɛfɔm

dɛɛ wo bɛɛ bu ɲgumi, na jombaam dɛɛ wo bɛɛ bu ɲgumi. ⁴⁰ Dekem bo bu wo aɲgoro n wo bɛɛ, na a yaki

bo bu wo durunya n nu fɛn ni. Aɲgoro dɛɛm nyumi wo bɛɛ bu ɲgumi, na durunya n nu fɛn n dɛɛm gusu nyumi

wo bɛɛ bu ɲgumi. ⁴¹ Wiɛ nyumi wo bɛɛ i ɲgumi, sara nyumi wo bɛɛ i ɲgumi, asarambaam nyumi wo bɛɛ bu ɲgumi, ama, bu nbem yo nyumi tara nbem.

⁴² Tɔ, kabo i ti lɛɛ fa kɔ yiwee tenge n su. Aɲuniɛmbaa n bo bu se i ni, i kpɔrɔ ɔ, na bo i tenge, i kpɔrɔ má fieo. ⁴³ Deke n bo bu se i ni, i la má anyunuyi, ama, i bá

tengeeri, i woowa yo nyumi wɔ. Deke n bo bu se i ni, i la má fanɲa, ama, i bá tengeeri, i la fanɲa wɔ. ⁴⁴ Deke n bo

bu se i ni, i ti durunya n nu adamande aɲuniɛmbaa a, i bá tengeeri, i ti aɲuniɛmbaa bo Awiɛwiɛ Casi n ma i ɲɔɔ

n wɔ. Kabo durunya n nu adamande aɲuniɛmbaa wo bɛɛ ni, sɔ ye aɲuniɛmbaa n bo Awiɛwiɛ Casi ma i ɲɔɔ n gusu

wo bɛɛ a. ⁴⁵ I ti kabo ba kɛɛ i Nyɛmɛ Jɔrɛ Kadasi n nu n wɔ, ka, “Ciciri su dɛɛ adamande ɲɔɔfɔ n la Adam wɔ,”

na Adam n bo i ka sin n ti awiɛwiɛ bo i ma ɲɔɔ ni. ⁴⁶ Bo i ti awiɛwiɛ ni, má yiri du mɔ baari a, ama, bo i ti adamande

ηγῶς ni du mƆ baari a, na bo i ti awiεwiε n anya tƆ su. ⁴⁷ Ciciri su dεε adamande n fite durunya n nu fεn wƆ, NyεMε yo faari natiε yoori i a, ama, bo i tƆ su nnyƆ su n fite NyεMε dƆ aηgoro baari a. ⁴⁸ MinεM bo bu ti durunya n nufƆm ni, bu ti kabo sƆnƆ n bo NyεMε faari natiε yoori i n ti n wƆ. Na bo bu ti NyεMε minεM n gusu ti kabo sƆnƆ n bo i fite NyεMε dƆ aηgoro n ti ni. ⁴⁹ Kabo ya ferema ni sƆnƆ n bo NyεMε faari natiε yoori i ni, sƆ ye ya bá ferema ni sƆnƆ n bo i fite aηgoro n a.

⁵⁰ M ninbaam, m suse am wƆ lεε, ka, ya ηuniεmbaa n bo i ti niε ni mbunja ni, i koro wura má NyεMε fεMεya n nu, na deke n bo i kpƆrƆ n koro nya má deke n bo i wo bεrε saηga kεrε ni. ⁵¹ Am ti fεn, m suse am asiri nu jƆrε wƆ lεε, ka, má ya kεrε wú a, ama, ya kεrε ηuniεmbaa ni bá kaaki fƆfƆrε wƆ. ⁵² I yó kungerekun wƆ, anyumbaa kata ni i teke, saηga bo bu bá fitaari awieeri su dεε awiε ni, na bo ba wu n tεηge bu yiwee nu, bu kpƆrƆ má kun, na ye rε gusu ηuniεmbaa n káaki fƆfƆrε. ⁵³ Dama wƆ yo daka ka ahin aηuniεmbaa n bo i kpƆrƆ n kaaki aηuniεmbaa n bo i kpƆrƆ má ni, na aηuniεmbaa n bo i wu n gusu kaaki aηuniεmbaa n bo i wu má. ⁵⁴ Saηga bo aηuniεmbaa n bo i kpƆrƆ n bá kpƆrƆ má kun ni, na aηuniεmbaa n bo i wu n gusu bá wu má kun ni, nyini saηga NyεMε nƆaniε ni yó yiiwa lεε, bo ba kεrε i ka,

“Ba di nasara yiwee ηu ayo i ηgbεεn ni.”

⁵⁵ “Keto, yiwee, u yiko n bo a fa kan n wo ni?”

Keto, u nasara n wo ni?”

⁵⁶ Deke n bo yiwee bita kan n la satiε wƆ, ye satiε nya i yiko n fite NyεMε nƆaniε kpamaawa n nu wƆ. ⁵⁷ Ama, ya da NyεMε asi, dama ya Mibiε Yesu Kristo dεε ti, i ma ya di nasara.

⁵⁸ Nyini dεε ti, m ninbaa koroowam, am jina kenken na má am fa am ηu ji, am boro am nyi suyo Mibiε n juma n

saŋga kƆƐƐ, dama am si ka juma n bo am suyo i ma MibiƐ n ti má ŋgbƐƐn.

16

Ŋwaa n bo bu yiƐi i na bu fa kƆ ma NyƐƐƐ minƐƐ ni

¹ TƆ, fa kƆ Ŋwaa n bo am yiƐi i na am fa kƆ buka NyƐƐƐ minƐƐ ni, am yo kabo m kereeri Kristo jamam n bo bu wo Galatiya awƆƐƐ n nu n ka bu yo ni. ² YudaƆƆƆ bakuƐ n bumboori, mƆƆƐƐ kƆƐƐ mƆƆƐƐ, am niƐƐ kabo NyƐƐƐ awura am abaraka fa kƆ dekem bo am la bu n su, na am suyiyi Ŋwaa be se, adena nƐƐƐƐ m bá baari, am yi má Ŋwaa kun. ³ Nyini saŋga na m bá juuri, m kƆƐƐƐ kadasi ma minƐƐƐ n bo am ayi bu ni, na m fá sunma bu na bu fá am aceerim kƆ YƐrusalem miƐƐ kpiri n nu. ⁴ Na nƐƐƐƐ i ti ye ni ka mini mmƆƆ kƆ, na m ni bƐƐƐƐ kƆƐƐ kƆ.

Kabo PƆƆlu koro ka i kƆ niƐƐ KƆrintofƆm busu ni

⁵ M koro ka m fa MakƐdoniya dƐƐ awƆƐƐƐ n nu, na m sin ba niƐƐ am busu. ⁶ Beni, m yƆƆ lennyƆ am dƆ, wara fufuku ni sín ka, ye m nyá ba yasu a, adena am buka m na m kƆ deke kƆƐƐƐ bo m koro ka m kƆ ni. ⁷ Dama m koro má ka m bá jina aŋgoro niƐƐ am busu na m sin, m la tama ka nƐƐƐƐ MibiƐ n soroori su, m yƆƆ lennyƆ am dƆ. ⁸ M wƆƆ ƐƐso miƐƐƐ kpiri n nu fƐƐ haari Butara ƆƐƐƐƐƐƐƐƐƐƐ saŋga. ⁹ Dama atin bambaka ateke ama m, na m yo juma n nahƆƐƐƐ su, ama, m kƆƆƆƆƆ gusu asunnu.

¹⁰ NƐƐƐƐƐ Timoti bá baari am dƆ, am de i ni am saa nnyƆ, má am ma i ahore saaki, yiri mmƆƆƆ yo MibiƐƐ n juma n kabo m yo i n wƆ. ¹¹ Má be se ka i bu i ŋgbƐƐƐƐƐ, ama, am kaari i ni ahoreda na i ba tu m, dama m suniƐƐ i ni ya ninbaam n atin nu ka bu bá.

¹² Fa kƆ ya niwa Apolosi yiri, ma sere i ni anyumboro ka i yo aniƐƐ, na i ni ya ninbaam bá na bu bá niƐƐ am busu, ama,

wƆ soro má su ka i bá kisa, ama, nzen NyemE ba maari i atin, i bá.

Awieeri su jƆRE ni anse

¹³ Má am fa am ŋu ji, am jina kenken ni am yarada ni, na am yo nbiEsƆm, na am fa ahoresi. ¹⁴ Deke n kERE bo am yo i ni, am yo i ni koro.

¹⁵ M ninbaam, am si SatEfanasi ni i dikafƆm jƆRE, bERE duuri mƆ yoori Kristo yarada Akaya awƆRE n kERE nu a, na ba fa bu ŋu asu NyemE minEM amusui, nyini ti, m sere am wƆ jande, ¹⁶ ka am bu nyini minEM bo bu ti sƆ ni, ni minEM kERE bo bu buka su, na bu yo bu juma n ni anyumboro ni. ¹⁷ Sangga bo SatEfanasi, ni FƆtunatusi, ni Akayakusi ba tuuri m ni, na wƆ yo m fiE agaya, dama bu deeri am dEE jinaabiri wƆ, na ba yo deke n bo má am yo i ma m ni. ¹⁸ Dama kabo bu baari ni, bu ma m ni ambERE kERE anya ahoresi, nyini ti, i ti ye ni ka am bu minEM bo bu ti sƆ ni.

¹⁹ Kristo jamam bo bu wo Esiya awƆRE n nu n kERE bisa am dƆŋgu. Akuyila, ni i yi Pirisila, ni NyemE minEM bo bu tiEn bu nƆƆ bu dika n kERE gusu bisa am dƆŋgu, MibiE n dEE ti. ²⁰ Ya ninbaam kERE bo bu wo fEn n bisa am dƆŋgu. Am gusu bisa am bengum dƆŋgu ni koro.

²¹ Mini PƆƆlu ni m tii sufa m saa sukERE ahin kEREewa n bisa am dƆŋgu a.

²² SƆnƆ kERE bo i koro má MibiE ni, NyemE yó i mi ŋgbEEn. *Marana ta*, i bu la ka, Ya MibiE, bra.

²³ Ya MibiE Yesu buka am kERE.

²⁴ M koro am kERE Yesu Kristo dEE ti. Ami.

Nyeme Jore Kadas
The New Testament in Anufo (Chokosi)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 21 May 2021

fe36d0e6-2a60-5e15-8d1c-8bf275389598